

nerschreift, dann akzeptéiert een och d'Konditiounen déi dra sinn. Déi Konditiounen déi dra sinn, mat deenen ass eise Projet de loi voll kompatibel.

(Coups de cloche de la Présidence)

Här President, et ass och hei versicht ginn d'Entwécklungshëllef mat der Arméi, mat de Militäroperatiounen an een Dëppen ze geheien. Ech wëll lech awer eppes hei ganz formell soen: Dat wat mir maachen hei a puncto Entwécklungshëllef, sicht awer international ganz staark no Imitatioun. Wann et iwwerall esou wär wéi zu Lëtzebuerg, dann hätte mer haut net nëmmen d'Moyene fir d'Aarmutt ëm d'halschent ze reduzéieren, wéi de Kofi Annan dat virun e puer Joer zu New York gefuerdert huet, dann hätte mer d'Moyene fir d'Aarmutt ganz ze éradiquéieren. Dann hätte mer wahrscheinlech och international eng aner Situatioun wéi se haut ass. Dann hätte mer wahrscheinlech och manner militäresch Konflikter.

Wa mer dat heite Gesetz haut stëmmen, dann heescht dat net, datt mer op anere Pläng sollen no-loosse mat Efforte fir berouegend a stabiliséierend op d'Situatioun an der Welt anzewierken. Et ass net e Choix tëschent deem engen an deem aneren, mä et ass esouwuel dat eent wéi dat anert, wou bei eis am Land d'Prioritéit an den Ausgaben absolut bei der Entwécklungspolitik läit.

Ech weess net wourun datt verschidde Leit denke wa se vun iwwerdräiwene Militärausgabe schwätzen, well mer hunn hei am Land, wat d'Rémunération du personnel militaire ubelaangt - dat si lauter Suen déi hei am Land bleiwen, wëll ech emol nëmme just soen -, 80,65 Milliounen Euro. Doranner sinn och d'Leit vun der Police dran, déi zu 60% eisem Effort ugerechent ginn. Dat si lauter Suen déi hei am Land bleiwen, doranner sinn och d'Pensiounen vun deenen déi frëier bei der Gendarmerie waren, mir kommen do op ronn 4,8 Milliarden där aler Gelder. D'Suen, d'Haaptynamik vun den Dépenses d'lescht Joer, dat war den Accord salarial an d'Indextranche, a wann Der déi am intra-annuelle Verglach huet, da kommt Der op praktesch 200 Milliounen al Gelder. Dat si Suen déi d'Chamber praktesch unanimement gestëmmt huet, an déi ginn dann awer comptabiliséiert à des fins de bonne présentation zu Bréissel bei der NATO als Dépenses militaires.

Ech fanne mir hunn eng Responsabilitéit ze huelen, esouwuel an der Entwécklungspolitik - an déi assuméiere mer voll a ganz - wéi och um Plang vun der europäescher Sécherheet. Mir sinn hei net um Wee vun der Schafung vun enger europäescher Arméi. Mir sinn hei um Wee fir e Beitrag mat Lëtzebuurger Ressourcen humaines ze erméiglechen, datt, fir am Fall wou eng Opération de maintien de la paix décidéiert gëtt, Lëtzebuerg ka Leit dohinner schécken. Mir schécken hei keng Leit an den Irak, mir sinn éischters eng gefrot ginn an zweetens hätte mer emol keng Leit fir dohinner ze schécken, wa mer da gefrot ginn, an drëttens bräicht ech mer dee Prozess net gefalen ze loossen, well ier iwwerhaupt déi Prothees kéint évoquéiert gi fir een dohinner ze schécken, géif d'Chamber gefrot ginn.

Ech wëll net hunn, datt d'Chamber do aus hirer Verantwortung entlooss gëtt, an déi géif do éischters informéiert ginn iwwert d'Demanden - eventuell Demanden - déi op eis duerkommen, an zweetens géif ech näischt ënnerschreiwen ier d'Chamber sech doriwwer ausgeschat hätt, an zwar an deem Sënn wéi d'Chamber dat gemaach huet. Ech sinn och Demandeur, datt mer de ganzen Dispositif légal iwwerdenken an och d'Chamber bei engem neien Type vun Intervention militaire, sief dat an enger

Operatioun wéi se eventuell a Mazedonien kënt Realitéit ginn, sech en session plénière géing driwwer äusseren.

Mir betrieden hei Neiland, dat ass richtig, dat hunn och Virriedner gesot. Mir betrieden hei Neiland, well mer déi éischt sinn, déi hir Arméi opmaache fir anerer. An dat wat Lëtzebuerg op deem Plang mécht, dat wäert wahrscheinlech deemnächst vu Belgen an och vu Spuenien nogemaach ginn. Dat wat Lëtzebuerg hei mécht, dat ass fir d'Arméi vum Joer 2000, oder fir d'europäesch Défense vun 2050, wat d'Belsch, d'Lëtzebuurger Wirtschafts- a Währungsunioun vun 1919 fir d'europäesch Wirtschafts- a Währungsunioun vum Joer 2000 ass.

Wa mer dat heite maachen, maache mer e moderne Schrëtt, e Schrëtt a Richtung méi europäesch Integratioun, och e Schrëtt a Richtung Vervollständigung vun der Citoyenneté européenne hei zu Lëtzebuerg. A gleef mir et, alleguer déi fortschrëttlech Kräften an Europa wäer frou wa se e Mix hätte vun aussepolitischen Dimensiounen déi esou pondéréiert wiere wéi déi Lëtzebuurger, 0,84% fir d'Entwécklungshëllef a praktesch deeselewichte Betrag fir d'Lëtzebuurger Défense, an et ass e Beitrag vun Europäer.

An nach eppes zu deenen, déi gemengt hunn d'Amerikaner - ech hunn dat haut an engem Zeitungsartikel gelies - wieren nëmmen heihinner komm am zweete Weltkrich, well se hiren Intérêt hei zu Lëtzebuerg gesinn hätten. Ech géif lech dat hei soen: Gott sei Dank hu se hiren Intérêt gesinn, well stellt lech emol vir si hätten deem Intérêt 1944 net erkannt. Wéi wier et da ginn? An déi beschte Préventionspolitik - et ass gemängt ginn d'Préventionspolitik géif net wäit genuch goen -: Ma mir wäerten och nach an den nächste Méint d'Méiglechkeet kréien eis hei iwwert nei grouss Préventionsschritt ze äusseren, nämlech déi vun der Erweiderung vun der Europäescher Unioun no Zentral- an Osteuropa. Dat ass Préventionspolitik an deem Sënn, datt mer d'Schicksalgemeinschaft, wou mer elo mat 15 dra sinn, erweideren op 25. Et ass Préventionspolitik vu Konflikter ganz einfach, well Alleingäng en voie de conséquence, militäresch Alleingäng an där doter Zon iwwerhaupt net méi méiglech sinn.

Ech wier deem Éischten, Här President, dee sech kéint freee wa mer kéinten d'Militärausgaben op null reduzéieren. An där Situatioun si mer leider nach net, mä dat wat mer maache solle mer awer och net opblösen outre mesure. Well mir leien ongeféier, relativ gesinn, op 35% vun deem wat Neilänner, déi der NATO bäitrieden an déi ganz aner wirtschaftlech Schwierigkeiten hu wéi mer, de Moment amgang sinn ze maachen.

Dat gesot, soen ech der Chamber merci fir hir konstruktiv Kriticken an Apporten, déi se gemaach hunn. Et ass wierklech mäi Wonsch, ech hunn domadder ugefaangen an ech wëll och domadder ophalen, datt mer méi Méiglechkeete kréie fir dat doten an den aussepolitische Kommissiounssätzungen ze diskutéieren. Vu mir aus, vu datt d'Chamber decidéiert, kënne mer och en Débat en session plénière maachen, all Joer spezifesch iwwert d'Défense. Den Här Fayot hat dat eng Kéier gefrot. Ech gesinn net a firwat datt mer déi Suggestioun net sollten opgräifen.

■ M. le Président.- D'Diskussion ass ofgeschloss a mer kommen zur Lecture vun den Artikelen vum Projet de loi a mer stëmmen driwwer of.

Lecture du texte du projet de loi (par M. Jean Spautz)

D'Artikelen 1 bis 3 si gelies an ugeholl.

Dir Dammen an Dir Hären, domadder wiere mer um Enn vun der Lec-

ture vun den Artikelen ukomm a mer géingen zur Ofstëmmung iwwergoen.

Vote sur l'ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel

Déi fir dat Gesetz si stëmme mat Jo, déi dergéint si mat Neen, oder si enthalen sech.

De Projet de loi ass ugeholl mat 38 Jo-, 6 Nee-Stëmmen a 15 Absten-tiounen.

Ont voté oui: MM. Willy Bourg (par M. Ady Jung), Lucien Clement, Marcel Glesener, Jean-Marie Halsdorf, Norbert Hauptert, Ady Jung, Nico Loes, Paul-Henri Meyers, Mme Marie-Josée Meyers-Frank, M. Laurent Mosar, Mme Ferny Nicklaus-Faber, MM. Patrick Santer (par M. Lucien Clement), Marco Schank (par Mme Ferny Nicklaus-Faber), Jean Spautz, Mme Nelly Stein, MM. Nicolas Strotz, Fred Sunnen, Lucien Weiler (par M. Claude Wiseler) et Claude Wiseler;

Mme Simone Beissel, MM. Jeannot Belling (par M. Gusty Graas), Xavier Bettel (par M. John Schummer), Niki Bettendorf, Emile Calmes, Mme Agny Durdu, MM. Gusty Graas, Paul Helminger, Alexandre Kriepps, Claude Meisch, Mme Maggy Nagel, MM. Jean-Paul Rippinger, Marco Schroell (par M. Théo Stendebach), John Schummer et Théo Stendebach;

MM. Gast Gibéryen, Fernand Greisen (par M. Gast Gibéryen), Jean-Pierre Koepp (par M. Aly Jaerling) et Robert Mehlen.

Ont voté non: MM. François Bausch, Robert Garcia, Camille Gira, Jean Huss et Mme Renée Wagener;

M. Serge Urbany.

Se sont abstenus: MM. Jean Asselborn, Alex Bodry, Mme Mady Delvaux-Stehres, M. Mars Di Bartolomeo, Mme Lydie Err, MM. Ben Fayot, Jean-Pierre Klein, Jeannot Krecké, Lucien Lux, Mme Lydia Mutsch, MM. Jos Scheuer, Georges Wohlfart et Marc Zanussi;

MM. Jean Colombero et Aly Jaerling.

Gëtt d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

Da komme mer elo zur Diskussioun vum Projet de loi 5021, d'Schafung vun engem Dokumentationszentrum iwwert d'Resistenz. Et si schonn ageschriwwen: déi Häre Bodry, Rippinger, Henckes, d'Madame Wagener an den Här Fayot. D'Wuert huet elo de Rapporteur vum Projet de loi, den honorabelen Här Paul-Henri Meyers.

2. 5021 - Projet de loi portant

- création d'un Centre de Documentation et de Recherche sur la Résistance;

- modification de la loi modifiée du 25 février 1967 ayant pour objet diverses mesures en faveur de personnes devenues victimes d'actes illégaux de l'occupant

Rapport de la Commission des Institutions et de la Révision constitutionnelle

■ M. Paul-Henri Meyers (CSV), *rapporteur*.- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, de Projet 5021 ass den 30. August 2002 an der Chamber déposéiert ginn. Den Avis vum Statsrot ass datéiert op den 22. Oktober. Déi zoustänneg Kommissioun vun den Institutionen a vun der Revisioun vun

der Verfassung huet de Projet de 4. Dezember duerch diskutéiert an den 13. Dezember dee schrëftleche Rapport mat enger Majoritéit vu senge Memberen ugeholl.

Dese Projet gesäit zwou Moossname vir, éischters d'Schafung vun dem Centre de documentation et de recherche sur la résistance an zweetens de Remplacement vun dem Conseil national de la résistance duerch de Comité directeur pour le souvenir de la résistance.

Domat ginn d'Relatiounen tëschent der Resistenz aus dem zweete Weltkrich an der Regierung strukturell nei geregelt. Déi Relatiounen waren ëmmer gepräegt vun dem géigesäitege Respekt tëschent Regierung a Resistenz. D'Regierung huet ëmmer d'Eegestännegkeet an d'Selbstännegkeet vun de Resistenzorganisationen unerkannt. Si huet awer och ëmmer versicht, en accord mat der Resistenz, déi Relatiounen reglementaresch an zënter 1967 och gesetzlech ze regelen.

D'Gesetz vum 25. Februar 1967 huet de Conseil national de la résistance geschafen. Den CNR war domat den offizielle Porte-parole vun de Resistenzorganisationen an en hat als Missioun d'Resistenz an alle moraleschen a materielle Froen ze verrieden. En huet dat aussergewöhnlech gutt gemaach, mä en huet selwer an den nonzeger Jore festgestallt, dass an Zukunft déi Aufgab net méi vun him eleng kënt bewältigt ginn. Dofir huet den CNR och selwer gefrot, datt d'Gesetz vun 1967 ofgeännert soll ginn. Et ass d'Ofännerung vun deem Gesetz, iwwert dat mer haut diskutéieren an ofstëmme wäerten.

Wat sinn déi Ännerungen, déi haut proposéiert ginn? Dat ass fir d'éischt emol d'Schafung vum Centre de documentation et de recherche sur la résistance. Dee Centre soll fonctionnéieren als Service public, ënnert der Autoritéit vum Premierminister. Hien huet eigentlech dräi wichteg Aufgaben, als éischt Aufgab fir all Dokumenter iwwert d'Resistenz ze sammeln, ze archivéieren an ze konserveréieren, fir déi och dann dem Public, dee Recherche mécht, zur Verfügung ze stellen. D'Kommissioun awer och d'Regierung sinn der Meinung, dass déi Aufgab net eleng op déi do Dokumenter ka beschränkt bleiwen, mä dass seng Aufgaben iwwert dat doten eraus solle goen an am Fong all Donnéeën, déi am Zesammenhang si mam zweete Weltkrich, soll eraassen.

Zweet Aufgab ass d'Recherche iwwert d'Resistenz an am allgemengen och iwwert den zweete Weltkrich ze ënnerstëtzen, besonnesch bei Studenten déi hir Etüde maachen iwwert déi modern Geschicht. An drëttens, dat schéngt mer och eng wichteg Aufgab ze sinn, dat ass déi, dass en d'Erënerung un d'Resistenz an dat, wat eis Virgänger am zweete Weltkrich gelescht hunn, soll waach halen. E soll och besonnesch déi jonk Leit doriwwer informéieren a sensibiliséieren.

Zweet Struktur, déi geschaaft gëtt, ass de Comité directeur pour le souvenir de la résistance. Dee soll de Conseil national de la résistance, dee virgesinn ass, an den Artikelen 1 bis 3 vum Gesetz vun 1967 ersetzen. Et war d'Meenung opkomm, och an der Kommissioun, ob et net richtig wär fir de Conseil national de la résistance ofzeschaffen an duerch näischt ze ersetzen. Dat war net d'Meenung vun der Regierung, et war och net d'Meenung vum Statsrot an et war och net d'Meenung vun der Majoritéit vun der Kommissioun. D'Regierung selwer huet gemengt, dass an deem Stadium d'Attributiounen vun dem Conseil national de la résistance net komplett kënten verschwannen, et misst ee representatiivt Organ vun de Resistenzorganisationen bestoe bleiwen, dat och d'Intérète vun der Resistenz a vun deenen Organisationen bei de Pouvoirs publics kënt verrieden;

dat och d'Intérète vu senge Membere kënt verrieden.

(M. Jean Asselborn prend la Présidence)

Doniewent huet den CNR eng aner Missioun, déi ganz sécher net vun deem nei geschafene Centre de documentation kann iwwerholl ginn, dat ass fir säin Avis ofzegi wa Leit d'Croix de la résistance kréien, eng Dekoratioun, déi iwwregens nëmme méi à titre posthume ka verlié ginn. Aus deenen Ursache waren och Regierung, Statsrot an och d'Majoritéit vun der Kommissioun der Meinung, dass ënnert iergendenger Form déi Aufgabe vun dem Conseil national de la résistance misst bestoe bleiwen, an déi sinn, wéi gesot, deem nei geschafene Comité directeur pour le souvenir de la résistance uvertraut ginn.

De Statsrot huet mat dem Projet säin Accord ginn, en huet allerdéngs eng ganz Rei Remarquen an Ofännerunge gemaach. Dat erlaabt mir och den Text e wéineg am Detail, Artikel fir Artikel, duerch ze goen a kuerz op déi Ofännerung vum Statsrot hinzewiesen.

Den Artikel 1 gesäit d'Schafung vum Centre de documentation et de recherche sur la résistance vir. Do ass eng Differenz opkomm, well am Commentaire vun der Regierung gesot ginn ass, dee Service sténg ënnert der Tutelle vun der Regierung während am Text selwer draasteet, e wier ënnert der direkter Autoritéit vum Premierminister. Den Text vum Gesetz selwer ass richtig, den Ausdrock Tutelle ass falsch, well dee gebraucht gëtt bei selbstständegen Organismen, déi ënnert der Tutelle vun engem Member vun der Regierung stinn, esou dass do den Text vum Artikel 1 och, esou wéi d'Regierung et proposéiert huet, bäibehale ka ginn.

Den Artikel 2 definéiert d'Missiounen vun dem Centre de documentation. Do huet de Statsrot drop higewisen, dass et do zu Differenzen an zu Konflikter kënt komme mat aneren Instituts culturels an notament mat den Archives nationales. Dofir huet de Statsrot och proposéiert den Text ofzeänneren an ze soen, dass de Centre de documentation seng Aufgabe géif erfëllen, an e seet par exception à la mission générale confiée aux archives nationales, fir dat do kloer ze stellen. Deen Text ass och vun der Kommissioun ugeholl ginn. De Statsrot huet dann de Wonsch geäussert, wann et nach Problemer géif ginn, da kënten déi jo dee Moment tëschent deene respektiven Direktiounen vum Centre an den Archiven oder tëschent deene kompetente Ministere gekläert ginn.

Den Artikel 3 leet d'Modalitéite fest, nodeem de Chargé de direction vum Centre rekrutéiert gëtt. Den Text gesäit vir, dass dat par détachement ass. De Statsrot ass domat och d'accord. En huet allerdéngs virgeschloen, dass kloer soll gesot ginn, dass deen, deen d'Direktioun hei kritt, ee Cycle complet vu véier Joer vun Universitätsstudie misst hunn, an der Geschicht an notament an der Spezialitéit vu moderner Geschicht.

Den Artikel 4 schaaft d'Basis, fir dass dee Centre aner Leit, Employéen oder Aarbechter, kann engagéieren. U sech hätt deen Artikel net missen am Gesetz stoen, well wann de Centre de documentation een öffentlechen Déngscht ass, dann hätt och d'Regierung iwwert d'Budgetgesetz déi do Leit fir dee Service kënne rekrutéieren.

Den Artikel 5 gesäit d'Institutioun vun enger Commission de surveillance vir. Och deen Artikel féint d'Zoustëmmung vum Statsrot. E beantstent allerdéngs, dass beim Règlement grand-ducal, deen d'Attributiounen an d'Zesummesetzung vun där Kommissioun virgesäit, net och Indemnitéiten, déi déi Membere eventuell kënten kréien, an deem Règlement grand-ducal dra wäeren. Wann dat de Fall wär, missten déi Indemnitéiten duerch

de Règlement grand-ducal fixéiert ginn an net duerch eng Décisioun vum Regierungsrat eleng. De Statsrat proposéiert dann och den Text an deem Sënn ze complétéieren. Modifikatioun, mat där och déi zoustänneg Kommissioun d'accord ass.

Den Artikel 6 gëtt keen Ulass zu enger Modifikatioun vum Statsrat. Deen Artikel gesäit vir wéi d'Leit déi Dokumenter, déi bei deem neie geschafene Centre de documentation hannerluegt sinn, kënnen consultéieren, wéi déi kënnen och no bausse communiquéiert ginn. Do berëfft den Text sech op de Règlement grand-ducal, deen och fir déi national Archive Gültigkeit huet.

Den Artikel 7 ännert d'Artikelen 1 bis 3 vum Gesetz vum 25. Februar 1967, e Gesetz dat verschidde Mesurë virgesäit fir d'Affäre vum Krich. Deen Text huet och d'Schafung vum Conseil national de la Résistance virgesinn, deen, wéi ech scho gesot hunn, duerch de Comité directeur pour le souvenir de la résistance ersat gëtt. De Statsrat ass och mat där Ofännerung d'accord. E proposéiert allerdéngs och do, esou wéi beim Artikel 5, dass an de Règlement grand-ducal och d'Indemnitéite fir d'Memberen dra gesat ginn.

Dir Dammen an Dir Hären, d'Kommissioun huet den Text, esou wéi de Statsrat e proposéiert huet, ofgeännert. Et sinn allerdéngs, nodeem d'Diskussioun eriwuer war, nodeem och de Rapport sollt ugeholl ginn, Amendementer komm vun der grénger Fraktioun. Déi Amendementer hu mer an der Kommissioun, well d'Diskussioun ofgeschloss war an de Rapport fäerdeg war, net ugeholl. Mir hu se net diskutéiert, well se net mat Zäit erakomm sinn.

Madame Wagener, ech hunn lech och gesot, dass näischt lech verënnert fir Är Amendementer hei am Plenum kënnen ze diskutéieren, esou wéi den Artikel vun der Verfassung, deen lech d'Recht gëtt, dass hei am Plenum kann Artikel par Artikel ofgestëmmt ginn, dass Der selbstverständlech Är Amendementer hei kënn erëmbriengen. Et hätt och näischt verënnert, wann d'Kommissioun déi Amendementer diskutéiert hätt, dass Der se awer nach eng Kéier an de Plenum bruecht hätt, wouvun ech och ausginn.

Dat gesot, kann ech nëmmen hei feststellen, dass den Text vun der Regierung, esou wéi e vum Conseil d'Etat amendéiert ginn ass, an der Kommissioun eng grouss Majoritéit fonnt huet. Ech géif och dem Plenum proposéieren den Text an där Form ze stëmmen.

M. le Président. - Merci, Häre Rapporteur. Ass kee Kolleeg vun der CSV ageschriwwen? Dann huet den Här Bodry d'Wuert.

Discussion générale

M. Alex Bodry (LSAP). - Här President, Dir Dammen an Dir Hären, bei deem Gesetzesprojet geet et drëm fir de Conseil national de la résistance ze reforméieren a fir gläichzäiteg en nationalen Dokumentatiouns- a Recherchezentrum iwwert d'Resistenz ze schafen. D'Gesetz vum 25. Februar 1967, wat elo ënner anerem d'Kompetenz vun dem nationale Resistenzrat festleet, gëtt an deem Sënn ëmgeännert, respektiv ofgeschafft.

Zënter méi wéi zéng Joer ass d'Idi vum der Reform vun enger Réorganisatioun vun eisen nationale Strukturen wat d'Représentatioun vun der Resistenz ugeet an der Diskussioun. Et ass eng delikat Fro, well se ëmmer Mënsche betrëfft, an dofir huet et och relativ laang gedauert bis et zu deem heite Gesetzestext komm ass. 1988 schonn, dat muss een awer ervirhiewen, sinn éischt Weiche gestallt ginn a Richtung Dokumentatiouns-zentrum mat der Schafung vun enger Fondation nationale de la résistance. Den CNR soll ëmgedeft ginn, an enger anerer Form och d'Zusammensetzung, an e Comité

directeur du souvenir de la résistance, mat däitlech anerem, virun allem manner Attributioun wéi de Conseil national de la résistance déi haut huet.

Schonn 1995, an dat schéngt mer wichteg ze sinn an eiser spéiderer Diskussioun, huet d'Regierung ervirgehiewen - dat war natierlech nach déi deemoleg Regierung -, dass se de Wonsch hätt, dass deen Dokumentatiouns-zentrum do sech sollt mat allen Evenementer ouni Ausnahm ofginn, déi sech an där Zäitspann ronderëm den zweete Weltkrich ofginn. Dat schéngt mer eng ganz wesentlech Fro ze sinn. Et handelt sech jo hei ëm eng wëssenschaftlech Institutioun, déi soll opgebaut ginn am Dëngscht vun der Öffentlechkeet. Et ass och en Dokumentatiouns-zentrum, dat heescht eng Bibliothék, déi soll, ähnlech wéi eis Nationalbibliothék, eigentlech jidderengem opstoen deen do wëllt consultéieren, respektiv weider Recherchen op dem Thema maachen.

Deen Dokumentatiouns-zentrum selwer gëtt schliesslech enca-dréiert duerch eng Iwwerwachungskommissioun, déi den Direkter vun deem Zentrum soll beroden. An enger Fiche financière steet schliesslech dobäi, dass dësse Projet soll keng supplementar Dépenses no sech zéien.

Als LSAP-Fraktioun fanne mer et richtig, dass 62 Joer nom Amarsch vun den Nazi-Truppen hei zu Lëtzebuerg et zu enger Réorganisatioun vun der representativen Organer vun der Resistenz zu Lëtzebuerg kënn. Déi Réorganisatioun ass iwwerfällg, a mir fannen et och richtig, dass solle weider Strukturen geschafe gi fir eng Recherche iwwert déi kruzial Period vum zweete Weltkrich hei kënnen ze féieren.

Et ass, wéi praktesch dat ganz 20. Jorhonnert oft, eng Period, déi eis esou no ass, dass se nach relativ wéineg erfuerscht ass. Mir hu vill Spezialiste vum Mëttelalter, mir hu Leit déi sech och ganz gär nach mam 18. Jorhonnert ofginn, mä et ass e Fait, dass d'19. a virun allem ufanks d'20. Jorhonnert eng Period ass, déi hei zu Lëtzebuerg wéineg erfuerscht ass. Dat erkläert och sécherlech, dass nach en direkte Bezuch zu där Period besteet, dass also do déi néideg Distanz, déi ee muss hu fir eng wëssenschaftlech, eng historesch Op-schaffung vun enger delikater Zäit-period vun der Geschicht vun enger Natioun ze maachen, vläicht net ëmmer do ass. Mir bleiwen haut och nach ëmmer a villen Décisiounen déi mir huelen, och politesch, markéiert duerch déi Experienz vum zweete Weltkrich, an och deen héijen Tribut, dee Lëtzebuerg huet misse bezuelen, héijen Tribut sécherlech am Verhältnis zu eiser Bevölkerung duerch déi Leit, déi an der Deportatioun, am Prisong, am KZ, an der Zwangsrekrutierung ëmkomm sinn. Op 5.700 gëtt d'Zuel vun de Lëtzeburger chiffriert, déi hiert Liewen duerch de Krich a während dem Krich gelooss hunn. Dat sinn ëmmerhin 2% vun eiser Bevölkerung.

Et muss een awer och grad esou kloer soen, wa mer hei iwwer Resistenz schwätzen, dass déi Period do net gläichbedeitend war mat der Resistenz hei zu Lëtzebuerg. Déi Period do, déi eigentlech misst erfuerscht ginn, fänkt an den 30er Joren un an déi zitt sech och nach an d'Nokrichsjore mat eran. Esou gesinn ech et, esou gesäit och meng Fraktioun déi ganz Fro do. Ech weess, dass dat eng ganz kriddeleg Fro ass, déi haut nach ëmmer fir ganz passionéiert Debatten och ënner Historiker suert an déi mir ze spiere kritt hunn an där ganzer Fro ëm d'Rehabilitatioun vun de Volontaire vum Spueniekrich, wou nach déi ganz Diskussioun ronderëm den Ufank vun der Resistenz sech mat eragezunn huet an déi Diskussioun do. Dat ass eigentlech bedauerlech, mä dat ass och haut net anescht wéi senger Zäit, wéi probéiert ginn ass

an de 60er Joren am Gesetz déi Resistenz do méi kloer ze definéieren.

Et ass och sécherlech esou, an déi Evenementer ronderëm d'Wehrmacht-Ausstellung zu Esch hunn dat och nach eng Kéier bestäetgt, dass och hei zu Lëtzebuerg et Elementer gi vun e bëssen enger vläicht Verschéinerung vun eenzelne Perioden vun eiser Geschicht, an do fällt och den zweete Weltkrich dran. Wa mer haut vum zweete Weltkrich schwätzen, erënnere mir eis gären, praktesch ausschliesslech, un d'Resistenz oder aner Evenementer, déi gewisen hunn, dass e groussen Deel vun der Lëtzeburger Bevölkerung sech gewiert huet géint den Okkupant. Mir schwätze ganz wéineg iwwert d'Kollaboratioun, déi awer och e Phenomeen während där selwechter Zäit war.

Et ginn also och hei zu Lëtzebuerg, wéi an anere Länner, gewëssen Tabuen an där doter Fro. Mir hunn d'Tendenz eenzel positiv Elementer ganz staark ervirzeesträichen an op méi negativ Elementer vun der Zäit net esou séier den Akzent ze leeën. Et ass also genuch Matière do, géif ech mengen, fir wirklech eng wëssenschaftlech Fuerschung drop opzebauen, déi dann op esou Tabuen net brauch Rücksicht ze huelen.

Mir hätten also och aus deenen Iwwerleeungen eng Virleift gehat, wa mer dee Centre de documentation et de recherche nomméieren, dass mer en dann eigentlech net Dokumentatiouns-zentrum iwwert d'Resistenz genannt hätten, mä, wéi seng Missioun jo och soll sinn, eigentlech och iwwert déi ganz Period vum zweete Weltkrich hätt sollen nennen. Dat hätt, mengen ech, besser gepasst.

Eng zweet Fro, déi sech hei stellt, ass déi vum Statut vun deem Dokumentatiouns-zentrum, respektiv vun der ministerieller Tutelle. Hei geet een aus vun der Situatioun wéi se bis elo besteet, wou dat doten eng Attributioun vum Statsminister ass. Deen neie Centre de documentation soll e Service vum Statsministère ginn. D'Fro déi sech natierlech stellt ass, wéi sech deen dote Fuerschungszentrum erëm areit an déi ganz Panoplie vun Instituts culturels nationaux, wéi eis national Archiven, eis national Bibliothék, wéi se sech an déi Centres de recherche, déi mir hunn, areit, an aner Fuerschungsinstituter déi mer hei zu Lëtzebuerg kennen, déi ëmmer an aner Beräicher tätég sinn, wou eigentlech och aner politesch Zoustännegkeete fir déi eenzel Organer do bestinn. Grad en vue, mengen ech, vun der Schafung vun enger Uni Lëtzebuerg wär et wichteg, dass een do géif probéieren an déi relativ Onuerdnung méi Uerdnung eran ze kréien an e koherenten Opbau vun all deene Forschungs- an Dokumentatiouns-zentren ze kréien.

Et schéngt mer wesentlech ze sinn, dass mer eng rationell Organisatioun vun deem Ganze kréien, well ech mengen dass dat am Endeffekt och déi wierksamst, déi zäit-spuerendst an och déi spuer-saamst Method ass, fir Forschung och hei zu Lëtzebuerg ze bedriewen.

Eng Fro, déi och opgeworf ginn ass, déi och zu enger Modifikatioun vum Regierungstext gefouert huet: sinn déi parallell Kompetenzen, déi eigentlech elo entstinn tëschent deem Dokumentatiouns-zentrum, deen eng spezifesch Missioun huet fir eng gewëssen Zäit-period, an eise Nationalarchiv, deen eng allgemeng Missioun fir sämtlech Dokumentatiounen, déi Lëtzebuerg betreffen, eigentlech ze sammelen, ze erhalen an och opzeschaffen.

Mir sinn der Meenung, dass deen Text, deen elo zréckbehale ginn

ass, besser ass wéi de Regierungsvorschlag, well en awer kloer mécht, dass d'Nationalarchiven eigentlech net aus där Zäitperiod hei ausgeklammert ginn. Si hunn haut selwer ganz vill Dokumentatioun iwwert déi Period, déi eigentlech hei soll ënnersicht ginn, an et ass also wichteg dass een do ka parallel fueren.

D'Grundvoraussetzung ass natierlech, dass déi Konkurrenz, déi e bëssen do besteet, net zu enger Lähmung féiert, an dass do a sech derfir gesuergt gëtt, dass do Hand an Hand geschafft gëtt, dass déi Aarbechten an der Forschung do och an Zukunft koordinéiert ginn, wat déi kruzial Period ronderëm den zweete Weltkrich zu Lëtzebuerg ugeet.

E bëssen erstaunt ware mer, wéi mer gelies hunn, dass deen heite Projet soll null Impakt op d'Finanzen hunn. Dat mag fir de Moment de Fall si well mat Détachementen geschafft gëtt. D'Fro stellt sech natierlech wou déi Leit waren an elo dann détachéiert ginn, ob se net op där Plaz mussen ersat ginn. An de Projet de loi gesäit awer ausdrécklech fir, dass awer och kënnen zousätzlech Poste geschafe ginn; Astellungen am Beräich vun Employéeeën a vun Aarbechter. Déi Méiglechkeet ass also virgesinn, sou dass een awer net kann einfach, mengen ech, pauschal mat engem Saz soen, dass deen doten Text null Répercussiounen op finanziellem Plang kéint hunn.

Eng lescht Fro, déi mir eis gestallt hunn, betrëfft eigentlech d'Zusammensetzung vun där Commission de surveillance, wou ech perséinlech der Meenung sinn: Anstatt dass een eng Commission de surveillance huet an dann elo niewendrun deen neie Comité vum Souvenir de la résistance, wier et eigentlech net méiglech gewiescht déi zwou Fonctiounen mateneen ze verbannen? Hei schäfe mir erëm zwee Gremien déi parallel fonctionnéieren, déi deelweis déiselwecht Zusammensetzung hunn, awer net komplett identesch sinn. Och do wier vläicht méi eng rational Organisatioun méiglech gewiescht.

Mä et bleift d'Fro, dass dat, wat e bëssen drolesch ass, dat mat där Missioun ass, déi déi Kommissioun huet. Déi Kommissioun, déi Commission de surveillance heescht, also en Opsichtsrot praktesch ass, déi soll - an dat ass déi eenzeg Missioun déi am Reglement virgesinn ass - den Direkter beroden, an den Direkter ass selwer Member vun där Kommissioun. Et freet ee sech wat se elo soll kontrolléieren? Wat soll se berode wann den Direkter selwer e volle Member vun där Kommissioun ass? Dat schéngt mir net onbedéngt ganz logesch ze sinn, mä dat ass elo eigentlech net de wesentleche Punkt.

Et gesäit een aus eisen Iwwerleeungen eraus, dass mer u sech hei déi Direktioun richtig fannen, dass een eng Reform vun deene Strukturen mécht wat d'Resistenz ugeet; dass et richtig ass, dass ee weider Moyerë wëllt zur Verfügung stelle fir déi ganz Period do ze erfuerschen, well se och hei zu Lëtzebuerg nach net ganz opgeschafft ginn ass. Mä et sinn eenzel Punkten dran, déi schéngen eis net ganz ausgeräift ze sinn.

Mir sinn och e bëssen iwwerrascht, géing ech soen, mat där Schnellgeeket, wéi op eemol zum Schluss elo vun deem Joer deen Text nach duerch d'Chamber sollt kommen. Mir haten an der Kommissioun schonns festgehalten, dass mer eréischt d'nächst Joer nach eng Kéier géifen an enger Sëtzung drop zréckkommen. Dat ass elo anescht geschitt.

Also et bleift, dass eng Rei Mängel am Text sinn, mä u sech d'Richtung stëmmt, an dofir wärte mir och am Endeffekt deen heiten Text stëmmen.

M. le Président. - Merci, Häre Alex Bodry. D'Wuert huet elo den Här Jean-Paul Rippinger.

M. Jean-Paul Rippinger (DP). - Här President, Dir Dammen an Dir Hären, d'Resistenz an zweete Weltkrich ass a bleift en extrem wichtegt Kapitel an der Lëtzeburger Geschicht an huet ouni Zweifel zur Festegung vun eiser nationaler Identitéit bäigedroen.

Et muss ee sech haut bewosst sinn, wat d'Resistenz an där schrecklecher Zäit bedeit huet. Couragéiert Fraen a Männer hunn deemools hiert Liewe riskéiert fir dem iwwermächtige Besatzer neen ze soen, neen zur Occupation, neen zur Intoleranz, neen zur Grausamkeet an neen zur Kollaboratioun a jeegleche Kompromës-ser.

D'Resistenz huet sech ënner verschidde Formen manifestéiert, d'Verdeele vun Trachten, d'Verstoppe vu Leit, d'Kämpfen an enger alliiierter Arméi an esou weider. All Resistenzakt wor mat onméigleche Gefore verbonnen a vill Meedercher a Jongen hunn dës misse mat hirem Liewe bezuelen. All déi, déi de Widerstand gelescht hunn, verdängen eisen dëfste Respekt an eis Dankbarkeet.

Haut, bal 60 Joer nom Enn vum zweete Weltkrich, sinn nëmmen nach wéineg Zeie vun deemools ënnert eis fir deene méi jonke Generatiounen vun där schwiereger Epreuve ze zielen. Et ass eis Pflicht als Lëtzeburger Vollek, d'Erënerung un de Widerstand während dem zweete Weltkrich oprecht ze halen. Dës Kapitel däerf net banaliséiert oder vergiess ginn. Zemools haut wou ze oft Intoleranz a Xenophobie eng Gefor fir en Europa duerstellen, dat nom Krich um Fundament vum Friden opgebaut ginn ass.

De Centre de documentation et de recherche sur la résistance ass kee weidere Musée, wéi de Musée national de la résistance zu Esch-Uelzecht oder de Memorial de la déportation zu Hollerech. Villméi ass d'Haaptaufgab vum Centre de documentation et de recherche sur la résistance fir d'Erfaassen, d'Sammelen, d'Archivéieren an déi wëssenschaftlech Auswärtung vun Dokumenter ze erméiglechen.

D'Archiv vum Conseil national de la résistance ginn iwwerholl an dës solle wëssenschaftlech besser erfaasst ginn. Dësen Dokumentatiouns-zenter trëtt deemno net a Konkurrenz mat den Nationalarchiven, déi net vun deenen offiziellen Dokumenter amputéiert ginn. Dës ass och firwat sech hei op d'Resistenz - déi, wéi schonns gesot, en eminent wichtegt Kapitel duerstellt - konzentréiert gëtt an net an engem méi vaste Centre sur la deuxième guerre mondiale soll ënnergoen.

Natierlech ass d'Resistenz an den historesche Kontext vum zweete Weltkrich ze setzen, wou een déi aner Aspekter net däerf vergies-sen. D'Geschicht als pluridisziplinär Wëssenschaft kann an däerf sech net op een Aspekt limitéieren, wat awer net muss heeschen, datt all Dokumenter, an deem Fall déi iwwert den zweete Weltkrich, sollen zentraliséiert ginn. Dofir sinn Zusammenaarbechte mat anere Kulturinstitutione wéi d'Nationalbibliothék, d'Nationalarchiven oder auslännesch Muséee wëschens-wäert. Allgemeng muss een dofir anrieden, dass d'Archiven hei zu Lëtzebuerg opgewäert ginn, dat besonnesch am Kader vun eiser nationaler Geschichtsschreiwung.

Här President, de Sëtz vun deem Centre de documentation et de recherche sur la résistance ass net zoufällg erausgesicht ginn. Et handelt sech hei ëm e Gebai um Boulevard de la Pétrusse, d'Villa Pauly, dem fréiere Sëtz vun der Gestapo hei zu Lëtzebuerg tëschent 1940 an 1944, wou de Leiden-swee vu ville Resistenzler ugefaangen huet. Dës Choix ass symbolträchtig a wor och e Wonsch vum Conseil national de la résistance.

Et sief bemierkt, dass dës Conseil national de la résistance, dat

heescht déi offiziell Vertriebung, déi mam Gesetz vum 25. Februar 1967 an d'Liewe geruff ginn ass, mat dësem Gesetz hei duerch e Comité directeur du souvenir de la résistance ersat gëtt. Dëst fir besser deenen heitege Besoinen an Aufgabe gerecht ze ginn a fir dem Generatiounswissel Rechnung ze droen. De Conseil national de la résistance einfach opzeléise wär eiser Meenung no net ubruecht gewiescht.

Här President, an dësem Kontext wëll ech nach eng Kieler drun erënnere, dass d'Geschicht vun der Demokratescher Partei enk mat der Resistenz verbonnen ass. Aus der Unioen vun de Resistenzorganisatiounen huet sech eise Virleef, de Groupement patriotique et démocratique, entwéckelt. Opgrond vu senger Geschicht, a well et noutwendeg ass d'Erënnung un déi schrecklech Zäit vun deemools ze erhalen an déi jonk Leit vun haut ze sensibiliséieren, kann d'Demokratesch Partei dëse Projet de loi nëmme begrëssen a seng Zoustëmmung zu dësem neie Gesetz abréngen.

Ech soen lech merci.

M. le Président. - Merci, Här Jean-Paul Ripinger. Nächste Riedner ass den Här Mehlen.

M. Robert Mehlen (ADR). - Merci, Här President. Ech wëll mech de Mercië vu menge Virriedner un de Rapporteuruschlëssen, deen hei ganz daitlech duergeluegt huet ëm wat et an dësem Projet geet. Dofir wäert ech mer all weider Remarque spuere wat de Contenu vum Projet selwer ubelaangt. Ech wëll och direkt am Ufank hei den Accord vun eiser Fraktioun zu dësem Projet bréngen.

Här President, déi meescht vun eis heibanne kënnen sech net méi un déi Zäit erënnere, well se sief et an där Zäit nach ze jonk waren, sief et eréischt no där Zäit op d'Welt komm sinn. Déi meescht vun eis wëssen dat, wat an där schwéierer Krichszäit hei zu Lëtzebuerg war, nëmme vum Héiere-soe vun hiren Elteren, aus der Schoul oder aus de Bicher.

Duerfir fanne mir et och wichteg, datt de Centre national de la résistance net ganz ofgeschafft gëtt, mä datt mir hei, duerch dee legislativen Akt deen haut de Mëtteg hei soll gesat ginn, duerfir suergen, datt eppes weider bestoe bleift wat sécherstellt, dass d'Resistenz, déi sou vill zur Identitéit an zum Iwwerliewe vun eisem Land bäigedroen huet, net an de Vergiess geréit.

Mir sinn och duerfir frou, dass souwuel d'Recherche soll weider gedriwwen ginn, vläicht intensivéiert ginn, an en Dokumentatiounszentrum soll geschafe gi just iwwert déi Resistenz am Krich.

D'Resistenz huet - dat hu meng Virriedner och scho gesot, an ech wëll et vun der Säit vum ADR och nach eng Kieler ënnersträichen - de Mérite, dass an enger nach relativ jonker Natioun dat nationaalt Bewusstsein, d'Gefill vun enger nationaler Identitéit gefestegt, gestärkt a confirméiert ginn ass. Si huet am Fong geholl definitiv de Schlusss tee gesat beim Entstoe vun der Lëtzebuenger Natioun. Si huet awer virun allem an där schwéierer Zäit, wou alles d'ënnescht d'iewescht gaangen ass, eisem Land, esou kleng wéi et och deemools scho war an dobaussen net grouss bekannt war, international Unerkennung bruecht an domat war se gläichzäiteg och e Garant fir eis Fräiheet an eis Onofhängegkeet no der Befreiung.

Fir d'Jugend ass et wichteg, dass bal 60 Joer nodeems dass de Krich erliewer ass dat net vergiess gëtt an net verluer gëtt ënnerwee oder an de Bibliothéike verstëbt. Mir sollen d'Erënnung doru waakreg halen, wéi gesot. Wichteg ass awer och - an do deelen ech d'Meenung vum Alex Bodry -, dass mir net nëmmen déi schéin an déi gloriäich Säite vun eiser Geschicht sollen opschaffen an no baussen

duerstellen, mä dass mir eis éierlech an offen och mat deene sécher manner schéine Säite vun eiser Geschicht auserneesetze mussen.

Domadder geschitt de Resistenzler jo och näischt. Au contraire, hir Roll, mengen ech, gëtt doduerch nach méi erausgestrach, well et domadder nach méi daitlech gëtt wat si tatsächlech geleescht hunn, wéi se de Kapp duergehalen hunn, si mat hire Familljen, an net nëmmen Hab a Gut, mä souguer d'Liewe riskéiert hu fir d'Fräiheet vum Land.

Den Alex Bodry huet zu Recht hei eng Fro opgeworf vun dem organeschem Opbau vun der Recherche hei am Land. Déi Fro ass sécher zu Recht gestallt. Et ass nach net ganz kloer wéi dat hei herno fonctionnéiere soll. Ech mengen, d'Regierung soll sech Gedanken maachen, datt et sech harmonesch afügt an dat wat besteet. Mir fannen awer op där anerer Säit, dass et wichteg ass, dass hei en Organ geschafe gëtt wat sech quasi ausschliesslech mat der Opschaffung vun där Geschicht befaasst, déi also hir Aktivitéit dorop fokusséiert, fir dass déi Aarbecht wierklech gutt a grëndlech gemaach gëtt.

Här President, ech ginn net weider an d'Detailer vum Projet. Ech wëll nach eng Kieler den Accord vun eiser Fraktioun abréngen a soen lech merci.

M. le Président. - Merci, Här Roby Mehlen. D'Madame Renée Wagener huet d'Wuert.

Mme Renée Wagener (DÉI GRÉNG). - Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, et si vläicht Leit hei bannen, déi mengen, dass de virleiede Projet éischter en niewesächleche wär. Ech menge perséinlech, dass et en immens signifikative Projet ass, net nëmme weinst dem Sujet deen en traitéiert, mä och well en eppes ausseet iwwert den Émgang vun der Lëtzebuenger Gesellschaft mat der Geschicht vum zweete Weltkrich, a méi global mat hirer Geschicht an hirer Aart a Weis hir eege Vergaangenheet ze verschaffen.

(M. Jean Spautz reprend la Présidence)

Leider, Här President, dréckt dee Projet eng Approche aus, déi sech par rapport zu fréier weénege geännert huet. Mir hunn zu Lëtzebuerg eng Geschichtsduerstellung déi sech bal exklusiv op d'Beschäftigung mat der Resistenz reduzéiert. Mir hunn eng offiziell Geschichtsschreiwung, an dat erkläert vläicht och firwat dass et bis elo net vill méi wäit gaangen ass, déi haaptsächlech vu Fonctionnaires an hirer Fräizäit, heiansdo och op hirer Aarbechtsplaz, gemaach ginn ass.

Manner gloriäich Kapitele wéi zum Beispill d'Kollaboratioun, déi héich Proportioun vu jüdesche Leit déi ënnert der Naziverfolgung ëmkommen ass, d'Haltung vun der Lëtzebuenger Verwaltungskommission bei der Preparatioun vun den Deportatiounen, den Antisemitismus zu Lëtzebuerg virum zweete Weltkrich, d'Ofschiebung vum 350 Judden 1938, d'Schicksal vum 200 Sinti a Roma, oder och nach nom Krich d'Akte vu Selbstjustiz, esou wéi sou komplex Sujete wéi d'Positionéierung vun der Lëtzebuenger Wirtschaft par rapport zum Okkupant, gi meeschtens ausgeblent a sinn duerfir weénege erfuerscht.

Neierdénge gëtt et natierlech ëmmer méi positiv Ausnahmen. Ech denken zum Beispill un d'Austellung am Stater Geschichtsmusée. Ech denken och un d'Ausstellung iwwert d'Wehrmacht, déi elo zu Esch ze gesinn ass. Ech bedauern, dass d'Regierung hei net d'Geleeënheet ergräff huet fir sech en Instrument zur Geschichtsbehalterung ze ginn, dat dem 21. Jorhonnert an den heitegen Uspréich un eng demokratesch, oppen a wëssenschaftlech Be-

schäftegung mat eiser Vergaangenheet entsprécht. Dat wat den Här Statsminister hei proposéiert huet ass en Text deen dat weider schwierig bis onméiglech mécht, en Text dee gepräegt ass vun historiographesche Scheiklappen, vun enger Main mise vum Statsapparat a vun enger Politik vun der Mise en place vum Personal vun där ee gehofft hätt, dass se der Vergaangenheet géif ugehéieren.

De Statsminister hat och weénege Bedierfnisse, an der Kommission mat eis zesummen iwwert deen Text hei ze schwätzen. Hien huet haaptsächlech an engem Bréif, dee mir vum Här Biltgen kritt hunn, insistéiert, dass säin Text nach sollt viru Chrëschttag hei gestëmmt ginn. Ech bedauern, dass et huet missen esou oflafen.

Mir hunn als Gréng och net ganz vill Gehéier fonnt fir eis Kriticken an der Kommission, dat betrëfft also net nëmmen d'Regierung, déi doten Approche, mä och d'Majoritéitsparteien, an och net fir eis Amendementer, déi virdu schonns ernimmt gi sinn, mat deene mir versicht hunn awer nach Verbesserungen an deen Text ze bréngen an nach ze rette wat ze rette wär. Ech hunn do emol erëm eng Kieler missten d'Erfahrung maachen, dass d'Majoritéitsparteien, wann et muss sinn, och d'Guillotine eraushuele fir net mussen iwwer Amendementen an der Kommission - wou wierklech nach Zäit war - inhaltlech eppes ze änneren, ze diskutéieren. Mä eigentlech menge mir awer, Här President, hätt d'Regierung besser gehat deen Text zrëck ze zéien an eng komplett Re-fonte ze maachen.

Ech wëllt duerfir, a fir mech vläicht nach méi ze erklären, op déi Amendementen agoen, déi méi prezis d'Schwaachstelle vun dësem Projet de loi illustréieren.

Éischstens den Numm an domat d'Aufgabebegriff. Dee Centre de documentation et de recherche soll iwwert d'Resistenz schaffen, heescht säin Titel. Mir mengen awer, dass et vill méi wäit misst goe wéi d'Resistenz, datt et méi e breet ugeluegten Titel misst sinn, zum Beispill deuxième guerre mondiale. Dat hu mir an eisem éischten Amendement esou festgehalen.

Et hätt een och méi wäit kéinte goe wéi dat am Ausland zum Beispill de Fall ass, wou ee feststellt, dass déi Instituter, déi sech mat der Geschichtsfuerschung zum zweete Weltkrich beschäftegen, vill méi fréi schonns etabliert gi sinn, an dass se alleguerten eigentlech relativ schnell op de Punkt komm si fir ze soen: „Et geet net duer dass mir eise Sujet esou agrenzen. Mir müssen e méi breet ugoen.“ Dat si méttlerweil ganz oft Instituter zur Zäitgeschicht oder Instituter zur Geschicht vum 20. Jorhonnert, wou d'Beschäftegung mam zweete Weltkrich dann ee Fuersuchsbereich dovunner ass. Déi Propos, déi mir hei maachen, ass also an deem Sënn nach eng relativ zrëckhalend Propositioun.

Zweetens d'Struktur vun deem Zentrum, dee soll ënnert der Tutelle vum Statsministère da schaffen, an dat bedeit net emol, wéi dat bei anereren ähnlechen Instituter de Fall ass, als Institut culturel. Ech denken do un d'Nationalbibliothék, ech denken awer och un d'Archiven, mat deene jo grad dëse Centre de documentation soll enk zesummeschaffen a wou ee sech wierklech ëmmer nach d'Fro ka stellen, wéi eigentlech an der Praxis herno déi Zesummenaarbecht wäert ausgesinn, och um reng technesch, ënneschten Niveau. Ech denken do zum Beispill un d'Transférierte vun Dossieren an esou virun.

Déi heiten Approche déi gewielt ginn ass am Projet de loi fanne mir

zimlech zweifelhaft. Mir sinn der Meenung, dass grad en Institut, dat sech mat esou enger sensibler Matière befaasst, misst eng gewëssen Onofhängegkeet vum Statsapparat behalen an d'Garantie hunn, datt et keng Hofberichterstattung brauch ze maachen.

Och hei wëllt ech op d'Ausland verweisen. Ech zitéieren den CE-GES aus der Belsch, e Centre d'Etude et de Documentation Guerre et Sociétés contemporaines, deen also vill méi breet ugeluegt ass an deen och en Etablissement scientifique ass, dat heescht deen eng ganz aner Form huet wéi déi, déi hei gewielt ginn ass. Iwwregens huet deen CEGES och de Colloque, dee viru kuerzem oder viru e puer Méint zu Esch iwwert d'Resistenz stattfonnt huet, matgeholf organiséieren. Ech denken och a Frankräich un d'Form vun den CNRSen, vun de Centres nationaux de recherche scientifique, déi déi doten Aufgab iwwerhuelen, oder un déi Strukturen déi et an Däitschland meeschtens gëtt, nämlech d'Form vun de Stëftungen.

Zu Lëtzebuerg hu mir am Beräich vun der Fuerschung och eng ganz Rei vun Instituter schon, déi eng si méi, déi aner manner onofhängeg. Mir hunn zum Beispill e Centre de Documentation sur les Migrations, wat eng einfach Asbl ass, mat enger Rei vu finanziellen Nodeeler déi sech doduerch erginn. Mir hunn awer och eng Rei vu Centres de recherche, wou ee sech am Fong scho kann drun inspiréieren, déi e bësse méi Onofhängegkeet awer hätte par rapport zu där Form déi hei gewielt ginn ass.

Mir hunn och verschidde Fongen déi aktiv sinn an, wat ganz interessant ass, am Projet de loi selwer gëtt erwähnt, dass 1988 schon eng Kieler eng Fondation nationale sur la résistance gegrënnt gi war. Et kann ee sech also d'Fro stellen: Firwat ass déi Fondation net geholl ginn? Firwat ass net op där Basis opgebaut gi fir dee Centre de documentation hei ze entwéckelen? A wat ass eigentlech aus där Fondation hei ginn?

Här President, wéi gesot, mir hunn als Alternativ en Etablissement public proposéiert. Mir wäer sécherlech och fir aner Alternativen op gewiescht, déi fir e bësse méi politesch Distanz vum Statsapparat gesuergt hätten. Dat wär eng Diskussioun, déi ee sécherlech nach am Detail hätt kéinte féieren. Mir hunn och de Centre ënnert d'Tutelle vum Ministère de la Culture, de l'Enseignement Supérieur et de la Recherche gesat, analog zu deene besteende Centres de recherche publics an analog och eben zur Praxis, wéi se an den Nopeschlänner besteet. Dann een zweete Beräich, dee vun de Missionen vun dësem Centre, dee sech, esou wéi den Text dat elo virgesäit, op d'Sammelen an d'Conservéiere vun Dokumentatioun par rapport zur Resistenz begrenzt. Just dee leschten Tret begräift d'Sauvegarde vun der Mémoire collective. Mir mengen och, dass dat a Widdersproch souguer zum Exposé des motifs selwer vum Projet de loi steet, wou am Fong d'Missionen méi wäit gefaasst ginn. Wann een dann awer déi eenzel Gesetzesartikele liest, ass dat net méi de Fall.

Ech hunn a mengen Amendementen net nëmmen an der virdu beschriwwener Approche d'Missionen méi wäit gefaasst, engersäits chronologesch op d'Vir- an op d'Nokrichszäit, anerersäits och thematesch, wou ech notament d'Kollaboratioun an d'Juddeverfolgung mat abezunn hunn, mä ech hunn och Tirete preziséiert a bäigesat.

Mir hunn zum Beispill gemengt, datt ee misst daitlech soen, dass d'Dokumentatioun fir de Public misst zougängelech sinn, wat elo net esou dra steet. Mir hunn och den Optrag dra gesat, duerch pu-

blizéieren oder fördere vu Publikatiounen fir eng Mise en valeur ze suergen. Mir hu bäigesat, dass de Centre soll kënnen Aktivitéiten zum Thema vu senger Recherche organiséieren, respektiv d'Boursen u Chercheuren an Associatiounen ginn, déi an deem Beräich eng wëssenschaftlech Aarbecht maachen. An dann hu mer awer och, Här President, en Optrag bäigesat, deen elo ganz feelt. Dat ass och erstaunlech, well am Exposé des motifs driwwer geschwat gëtt, nämlech d'Zesummenaarbecht mat ähnliche Strukturen a Réseaux am Ausland, an notament mam Comité International d'Histoire de la Deuxième Guerre Mondiale. Dat ass ëmsou méi erstaunlech, well wann een op den Internet kucke geet, da gesäit een dass dee Beamten, deen am Moment responsabel ass beim Centre de documentation - deen, wéi mer wëssen, jo schonn eng Rei vu Joren existéiert - Lëtzebuerg an dem Comité International vertritt, sou datt een am Fong net richtig kann novollzéien, firwat mer dat net an de Missionen och ernimmt hunn. Da schlussendlech den Optrag un dee Centre, eng Métaréflexioun ze féieren iwwert d'Approche vun der Geschichtsfuerschung selwer.

De Rescht vun den Amendementen betrëfft d'Struktur vum Etablissement public - ech ginn do net op den Detail an -, déi mer einfach bei besteenden Etablissements publics kopéiert hunn. Mir hu just nach bäigesat, dass de Conseil d'administration soll all dräi Joer e Programme cadre definéieren, fir datt iwwerhaupt mol iergendwou festgehal gëtt, wou dat Schéff da soll histeieren.

Déi Struktur vun engem Etablissement public bedéngt och, wär awer net indispensable fir eng aner Approche a Saachen Astellungs-politik. Hei géifen nämlech déi noutwendeg Plazen op eng transparent an demokratesch Aart a Weis ausgeschriwwen ginn, am plaz dass, wéi hei am Projet de loi virgesinn, reng nëmmen iwwert Détachement gefuer gëtt.

Iwwregens an deem Kontext och nach eng Remarque: Et ass erstaunlech, dass fir déi heite Plaz elo, nodeems datt de Conseil d'Etat do och nach eng Annerung gemaach huet, festgehal gëtt, datt ee muss véier Joer Uni hunn. Wann een dat mat anereren Instituter vergläicht, an notament eise Centres de recherche, dann ass et eigentlech gängeg - an ech denken dass et bei eiser Uni, déi mer deemnächst kréien, och esou wäert sinn -, dass ee fir esou e Poste muss een Doktorat hunn. Hei ass dat net de Fall. Et kann ee sech d'Fro stellen, firwat dass dat esou ass.

Et hätt een nach méi kënnen änneren. Et hätt een zum Beispill aus der Commission de surveillance, wéi se am Text steet, e Conseil scientifique maachen. Dann hätt ee vläicht och déi Suggestiounen, déi den Här Bodry virdu gemaach huet, besser kéinten integréieren, esou wéi een insgesamt - an och dat ass scho gesot ginn - iwwert déi Dräideelung, déi de Projet tëschent Centre de documentation et de recherche, Commission de surveillance a Conseil pour le souvenir de la résistance virhält, ka seng Zweifelën hunn.

Iwwregens gi mer net ganz vill iwwert d'Kompositioun selwer vun deene Gremien an d'Nimm vun de Leit, déi déi Poste solle besetzen, gewuer. Och dat géif sécherlech fir eng Rei vun Diskussiounen kënnen suergen. Et hätt een och - an domadder kommen ech esou lues zum Schluss - kéinten iwwert dem Centre seng Integratioun an de Kontext vun der Uni, iwwert déi mer jo deemnächst hei och wäerten debattéieren, nodenken.

Här President, ech déposéieren dann elo déi zéng Amendementen.

Amendement 1

L'intitulé du projet de loi est modifié comme suit:

„Projet de loi portant

- création d'un Centre de Documentation et de Recherche sur la Seconde Guerre mondiale;

- modification de la loi du 25 février 1967 ayant pour objet diverses mesures en faveur de personnes devenues victimes d'actes illégaux de l'occupant."

(s.) Renée Wagener, François Bausch, Robert Garcia, Camille Gira, Jean Huss.

Amendement 2

Le titre du chapitre 1 est modifié comme suit:

„Chapitre 1er - Centre de Documentation et de Recherche sur la Seconde Guerre mondiale"

(s.) Renée Wagener, François Bausch, Robert Garcia, Camille Gira, Jean Huss.

Amendement 3

L'article 1 er est modifié comme suit:

„Art 1er.- Il est créé un établissement public sous la dénomination „Centre de Documentation et de Recherche sur la Seconde Guerre mondiale", appelé ci-après le „Centre".

L'établissement dispose de la personnalité juridique et jouit de l'autonomie scientifique, financière et administrative, sous la tutelle du ministre de la Culture, de l'Enseignement supérieur et de la Recherche.

Le siège de l'établissement est fixé à Luxembourg."

(s.) Renée Wagener, François Bausch, Robert Garcia, Camille Gira, Jean Huss.

Amendement 4

Les trois premiers tirets de l'article 2 sont modifiés comme suit:

"- de recenser, rassembler, archiver et conserver, en collaboration avec les Archives nationales, la documentation relative à la Seconde Guerre mondiale, à ses antécédents et conséquences, et aux phénomènes en rapport avec elle, notamment la Résistance, la collaboration, les conflits d'avant- et d'après-guerre ainsi que la persécution des personnes juives";

- de mettre à la disposition du public la documentation scientifique pour l'étude des guerres et des sociétés contemporaines;

- de mettre en valeur cette documentation, notamment en publiant ou en soutenant la publication d'études sur les matières visées par le présent article;

- d'entreprendre ou de soutenir la recherche historique et scientifique sur les matières visées par le présent article;"

(s.) Renée Wagener, François Bausch, Robert Garcia, Camille Gira, Jean Huss.

Amendement 5

A l'article 2 il est ajouté les tirets suivants:

"- de créer et d'entretenir des réseaux de coopération européens et internationaux en rapport avec les matières visées par le présent article et d'assurer la coordination avec le Comité international d'histoire de la deuxième guerre mondiale;

- d'entretenir un processus de réflexion continu en fonction de l'évolution de la recherche."

(s.) Renée Wagener, François Bausch, Robert Garcia, Camille Gira, Jean Huss.

Amendement 6

A l'article 2, il est ajouté le paragraphe suivant:

„Dans le cadre de sa mission, le Centre peut organiser des activités visant la sauvegarde de la mémoire collective, attribuer des bourses à des chercheurs et scientifiques et allouer des subsides à des associations poursuivant des activités à caractère scientifique."

(s.) Renée Wagener, François Bausch, Robert Garcia, Camille Gira, Jean Huss.

Amendement 7

L'article 3 est modifié comme suit:

„Art. 3.- Le Centre est administré par un conseil d'administration composé de neuf membres et un représentant au moins du Ministère de la Culture, de l'Enseignement supérieur et de la Recherche, nommés par le Grand-Duc sur proposition du Gouvernement en conseil.

Le Conseil d'administration nommera un directeur ou une directrice dont il définira les attributions scientifiques, administratives et financières. Il ou elle doit faire valoir des études universitaires en histoire, spécialité en histoire contemporaine."

Ne peuvent devenir membre du conseil d'administration le ou les fonctionnaires qui, en vertu de leurs fonctions, sont appelés à surveiller ou à contrôler l'établissement ou qui, en vertu des pouvoirs leur délégués, approuvent des actes administratifs de l'établissement ou signent des ordonnances de paiement ou toute autre pièce administrative entraînant une dépense de l'Etat en faveur de l'établissement.

Le conseil d'administration élabore un programme-cadre triennal des activités du Centre.

Il a la faculté de recourir à l'avis d'experts s'il le juge nécessaire. Les experts peuvent assister avec voix consultative aux réunions du conseil d'administration, si celui-ci le leur demande."

(s.) Renée Wagener, François Bausch, Robert Garcia, Camille Gira, Jean Huss.

Amendement 8

Il est ajouté un nouvel article 4 suivant:

„Art. 4.- Le conseil d'administration prend toutes les décisions en relation avec la gestion de l'établissement, sous réserve de l'approbation du ministre de tutelle pour ce qui est des points suivants:

1) le budget d'investissement et d'exploitation et les comptes de fin d'exercice;

5) l'engagement et le licenciement du personnel dirigeant de l'établissement;

6) la grille des emplois et leur classification ainsi que le niveau de rémunération du personnel."

(s.) Renée Wagener, François Bausch, Robert Garcia, Camille Gira, Jean Huss.

Amendement 9

L'article 4 actuel devient l'article 5 et est modifié comme suit:

„Art. 5.- Le personnel est lié au Centre par un contrat de louage de service de droit privé. des fonctionnaires ou employés de l'Etat peuvent être détachés au Centre en vue d'y effectuer des tâches relevant de la compétence du Centre pour une durée déterminée, en application de l'article 7 de la loi modifiée du 16 avril 1979 fixant le statut général des fonctionnaires de l'Etat."

(s.) Renée Wagener, François Bausch, Robert Garcia, Camille Gira, Jean Huss.

Amendement 10

Il est ajouté un nouvel article 6 suivant:

„Art. 6.- Le Centre dispose des allocations provenant du budget des recettes et des dépenses de l'Etat et dont le montant sera fixé chaque année par la loi budgétaire.

Le conseil d'administration arrête annuellement le budget du Centre et le soumet pour avis au ministre ayant dans ses attributions la recherche scientifique et la recherche appliquée avant le 1er avril de l'année précédant l'exercice en question, ce dernier saisit le Gouvernement pour approbation.

Les comptes du Centre sont tenus suivant les règles de la comptabilité commerciale.

L'exercice financier coïncide avec l'année civile. A la clôture de chaque exercice le secrétaire général soumet au conseil d'administration un projet de bilan et un projet de compte de profits et pertes."

Le conseil d'administration établit annuellement un rapport d'activités sur l'exercice précédent, une description des activités de l'exercice en cours et un programme des activités concernant le ou les exercices suivants qu'il soumet avant le 16 avril au ministre ayant dans ses attributions la recherche scientifique et la recherche appliquée.

Un réviseur d'entreprises, désigné par le Gouvernement en conseil, est chargé de contrôler les comptes de l'établissement ainsi que la régularité des opérations effectuées et des écritures comptables.

Le conseil d'administration approuve ensuite les comptes de fin d'exercice et décide de l'affectation de l'excédent de recettes éventuel.

Pour le 1er mai au plus tard, le conseil d'administration présente au ministre ayant dans ses attributions la recherche scientifique et la recherche appliquée les comptes de fin d'exercice accompagnés d'un rapport circonstancié sur la situation et le fonctionnement du Centre, ainsi que du rapport du réviseur d'entreprises."

(s.) Renée Wagener, François Bausch, Robert Garcia, Camille Gira, Jean Huss.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, mir maachen eis keng Illusioun wat eis Amendement betrëfft, och wa mer sécherlech wäerten drop halen - an dat soen ech dann och un d'Adress vum Här Meyers -, datt se wäerten eenzel hei ofgestëmmt ginn, mä mir setzen eis dofir an, dass déi inhaltlech Diskussioun ëm déi et hei geet an der Öffentlecheit gefouert gëtt. Mir betruachten eis Amendementen als ee Beitrag zu där dréngend noutwendeger Diskussioun ronderëm der Lëtzebuurger Gesellschaft hiren Émgang mat hirer Geschicht, hirer Vergaangenheet an hiren historiesche Responsabilitéiten.

Ech soen lech merci.

■ Plusieurs voix.- Très bien.

■ M. le Président.- D'Wuert huet elo den Här Statsminister, den Här Jean-Claude Juncker.

■ M. Jean-Claude Juncker, Premier Ministre, Ministre d'Etat.- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, contrairement zu deem wat konnt hei gesot gi schaaft dee Projet de loi hei de Conseil national de la résistance of an ersetzt en duerch een anert, méi gefaallent Gremium, dat hei op eng muster-gültég Aart a Weis vum Rapporteur - deem ech merci soen -, dem Här Paul-Henri Meyers, an de verschiddenen Artikulationen duergeluegt ginn ass.

Wourëms geet et hei? Wourëms geet et a ween huet dat ze maache wourëms et hei geet? Wouraus, wann een déi Froe richteg beäntwert, resultéiert, firwat dass et hei net ëm déi Elementer geet, iwwert déi d'Madame Wagener hei geschwat huet.

Et geet hei drëm, dass een d'Erënnerung un d'Resistenz waakreg hält, wat eng vun deenen impressionnanteste Säiten aus der lëtzebuergescher Geschicht ass. Et geet hei drëm sécher ze stellen, dass all méiglech Zorte vu Revisionisten, déi déi nei Geschichtsschreiwung an Europa probéieren ënnert hir Fuchtel ze huelen, scheitieren un organisierter Mémoire vun der Resistenz. Et geet drëm, fir den er-

fonttene Fakte vum Joer 2032 déi geballte Faktebildung vun der Sammlung a vun der Fuerschung ronderëm d'Resistenz an duerch d'Resistenz selwer kënnen entgéint ze setzen an dat och virzebereeden.

Déi Leit, déi d'Resistenz zu Lëtzebuerg verrieden, déi déi verschiddenen Associatiounen vun der Resistenz verrieden, déi déi verschidde patriotesch Mouvementer verrieden an déi zënter 1967 am Conseil national de la résistance zesummegefaasst sinn, hunn opgrond ouni Zweifel och a laut eegenem Ageständnis vun engem Alter, dee se net méi jonk mécht, de Wunsch un d'Regierung an un de Statsminister erugedroe fir opgeléist ze ginn als bisherig eleng representativ Struktur vun der Resistenz a gläichzäiteg de Wunsch geäussert iwwert d'Resistenz selwer hiren eegenen Dokumentationszentrum ze bedriewen a fir sécher ze stellen - well eng Natioun kënnst ouni Symboler, déi sech widderhuelen, net aus -, fir dass d'Erënnerung un d'Resistenz net verschwënnt, ee Comité directeur pour le souvenir de la résistance op d'Been ze stellen.

Wee wier ech a wee sinn eigentlich anerer, dass se, wann aus der Mëtt vun der Resistenz eraus dee Wunsch esou formuléiert gëtt: "Léist dat Gremium, wat mer hunn, op an ersetzt et wann ech gelift duerch déi zwou Instanzen do"? Wee wier ech fir ze soen: „Elo soen ech lech emol wéi et richtig gemaach gëtt"?

Ech hunn net den Alter fir dat ze maachen. Ech hunn net Resistenz an net Krichserfahrung, fir deene Leit aus där Generatioun ze soen, wéi si mat sech selwer ëmzegoen hätten. Dofir hunn ech dat zu kengem Moment eeschthaft an Erwägung gezunn. Mir hu fonnt et géif menger Generatioun gutt zu Gesicht stoen, wa mer eigentlech déi Wënsch, déi aus där Generatioun eraus un eis ugedroe ginn - eent zu eent, wéi anerer géife soen -, ëmzesetzen an deem Projet de loi, dee mer hei leien hunn.

Dat zweet: Selbstverständlech trieden ech a kee Sträit mat kengem driwwer an. Weder mam Här Bodry, deen dat propper hei formuléiert huet, wéi och d'Madame Wagener, déi mat llicht gefierftenen Zongeschléi, mä ëmmerhin an der Saach awer berechtegt, Iwwerleeunge virgedroen huet ronderëm Evénementer, déi zu Lëtzebuerg stattfonnt hunn, virun der Occupation duerch déi Däitsch Truppen den 10. Mee, während der Occupatiounszäit an och no dem Enn vun der Occupatiounszäit. Ech triede kengem entgéint.

Dir gesitt, dass och dat muss erfuerscht ginn, dokumentéiert ginn, beluegt ginn, kritesch hannerfrot ginn, fir dass d'Geschichtsschreiwung ronderëm an iwwert eng Period komplett gëtt. Et ass just net Plaz an deem Projet de loi fir dat ze maachen, well hei geet et drëm déi offiziell Verriedung vun der Resistenz, déi sech Conseil national de la résistance genannt huet, ze ersetze fir hiren eegenen Zweck, och fir hir Selbstdarstellung duerch déi Gremien, déi hei proposéiert gi sinn.

Näischt soll eis dovunner ofhalen, déi aner Aufgaben, déi notamment d'Madame Wagener hei zu Recht an hirer Noutwendegkeet beschriwwen huet, iwwer aner Weeër och ze bedriewen an déi Weeër, déi mer wëlle bedriewen, och ze beschreiden.

Een éischten Usaz an deem Rayon hu mer och gemaach, wéi mer virun iwwert engem Joer d'Commission d'étude sur la spoliation des biens juifs agesat hunn, déi hei an deser Debatt iwwerhaupt keng Erwähnung fonnt huet, wou mer ganz genau studéieren an där Commissioun - et ass eng Proposition de loi vum Här Fayot an déi Richtung gewiescht, virun enger gewëssener Zäit - wéi dann den Émgang mat eise jüdesche Matbierger war, an

dat fänkt nécessairement virun dem Zeitpunkt vun der Däitscher Besatzung un, wéi mat hinne selwer a mat hirem Verméigen ëmgaange ginn ass, virum Krich, nom Krich an och während dem Krich. Sou fir also d'Impressioun ze ginn, d'Regierung wëllt doduerch, dass se dese Projet de loi virleet, een Deel vun der Geschicht zoudecken, fir dass jo nëmme kee kucke geet wat dann ënnert där Decken do kënnst leien, ass eng Impressioun, déi een esou net stoe ka loossen.

Et geet an deem Gesetzesprojet ëm dat wat ech am Ufank vu menger Interventioun gesot hunn an net ëm déi Elementer, déi vun anere Kolleegen, notamment vun der Madame Wagener an deelweis och vum Här Bodry, hei genannt gi sinn, déi ech fir richtig fannen, mä déi net hir Plaz an deser Gesetzesgebung fannen. Och gesäit een dat ganz gutt an der Aart a Weis, wéi an de Länner ronderëm eis den Émgang mat deem Deel vun där Thematik vun der Resistenz, vun der Resistenz als Thematik, an déi fänkt nun emol den 10. Mee 1940 un an der Opfaassung vun deenen, déi sech zur Resistenz zu Lëtzebuerg zielen. Et ass keng Wëssenschaft. Ech behaapten et ass d'Beschreiwung vun der Opfaassung iwwert sech selwer vun deenen, déi an der Resistenz waren.

Och am Ausland gëtt et getrennte Verfahrensweisen am Émgank mat der Erënnerung, der Mémoire collective, a méi konzentriert där vun der Resistenz an der Geschichtsschreiwung. Allgemeng a Frankräich gëtt et d'Fondation de la Résistance en France". Déi steet ënnert der Tutelle vum President vun der Republik an déi huet als Objet, sou wéi eis Gremien déi mer elo hei schafen, fir d'Mémoire vun der Resistenz ze pérenniséieren an hir eege Geschicht vun der Resistenz ze schreibe mat deenen Témoignagen an Dokumenter, déi et aus där Zäit gëtt.

Déi gëtt et och zu Lëtzebuerg, a ganz groussem Mooss, an déi ass net integral erfuerscht an déi ganz Resistenzzäit ass net integral dokumentéiert. All Dag ginn déi Leit, déi sech dorëms bekëmmern, mat neie Sourcen, mat neien Dokumenter befaasst, esou dass genuch Aarbecht bleift fir dat ze maachen, firwat dass déi heite Gremien elo als Ofléisung vum Conseil national de la résistance opgebaut ginn.

Ech hu guer näischt dergéint wann een de Wee fënnt fir un enger Motioun an iergendengem aneren Text d'Regierung opzufuerderen, esou wéi ugedeit, mä iwwer aner Gremien, dat ze maachen, wat hei suggéiert ginn ass. Et gëtt keng Geschicht ouni Virgeschicht, an et gëtt keng Virgeschicht mat Geschicht ouni eng Geschicht duerno, an ech halen déi selbstverständlech och fir noutwendeg, ze kucken. Mä hei wier ech frou, wann d'Chamber sech kënnst der Meenung vun de Resistenzorganisatiounen selwer a vun der Regierung uschléissen, dass een dat wat d'Resistenz betrëfft esou ëmorganiséiert, wéi dat vun der Resistenz selwer gewënscht gëtt. Well si mengt, dat wier de beschte Wee fir sécher ze stellen, dass d'Erënnerung un dat, wat se fir eis gemaach hunn, net verschwënnt.

Ech soen lech merci.

■ Plusieurs voix.- Très bien.

■ M. le Président.- Madame Wagener.

■ Mme Renée Wagener (DÉI GRÉNG).- Här President, ech froe Parole après Ministre.

Här President, ech wollt dem Här Statsminister e puer Saachen äntwerten. Hie seet éischtsen, wä si mir fir dem Conseil national de la résistance ze soen, wéi e soll säin Aufgabebereich definéieren an eventuell och begrenzen. Ech wëll drop opmierksam maachen, dass hien, de Statsminister, selwer en

Text proposéiert, wou dee Conseil an och de Centre de documentation haaptsächlech ënnert seng direkt Tutelle kommen, wat jo eng gewëssen Noheet trotzdeem ausdréckt an och d'Méiglechkeet fir Afloss ze huelen.

Deen zweete Punkt ass, datt de Statsminister virdru gesot huet, dass dee Centre de documentation sech sollt ausschliesslech mat der Resistenz beschäftegen. Ech liesen hei aus dem Exposé des motifs vir: „Dès 1995, le Gouvernement a exprimé le vœux que le Centre de documentation s'occupe de tous les événements sans distinction qui se sont produits au cours de ces années difficiles. En effet, il est difficile de concevoir que ce Centre de documentation limite sa tâche à regrouper les seuls documents relatifs à la résistance.“

Ech brauch net weider ze fueren. Ech mengen, déi Sätz do si kloer. Ech denken, datt et hei wierklech dorëms geet, datt mir zu Lëtzebuerg zënter 60 Joer net ganz vill gemaach hu fir déi Fuerschung par rapport zum zweete Weltkrich op engem wëssenschaftlechen Niveau ze hiewen an och fir hir eng Struktur ze ginn, an där se professionell ka virgoen, esou wéi dat an allen anere Länner eng Selbstverständlechkeet ass.

Ech hu guer näischt dergéint, wann e Centre pour le souvenir de la résistance, wéi en dann elo heescht, ee Centre de documentation kritt. Mä wann ee sech eens driwwer ass, datt déi zwou Saache wichteg sinn, da muss een driwwer diskutéieren, a wéi enger Struktur datt een dat mécht, mä da muss een dat zweet awer och schafen.

Ech muss soen, ech fannen et net an der Rei, dass mir zu Lëtzebuerg schonn esou laang drop waarden, dass mir deen aneren Deel, deen och seng Wichtigkeet a seng Noutwendegkeet huet, ëmmer nach net hei hunn, an dass mer deen heite Projet de loi net geholl hunn als Chance fir dann och zu Lëtzebuerg déi wëssenschaftlech a professionell Fuerschung kënnen unzegoen.

Dann ass gesot ginn, ech géif mat gefierftener Zong hei schwätzen. Ech wëll just drop opmierksam maachen, datt grad bei deem heite Projet ech net nëmmen eng Partei-meenung verrieden, mä och als eent wat d'Instituts culturels vu banne kennt schwätzen, respektiv als eent wat a sengen Unisstudie sech och mat neier Geschicht befaasst huet. Dofir wëllt ech nach eng kéier drop hiweisen, datt et eis net drëms geet, d'Fuerschung iwwert d'Resistenz a Fro ze stellen. Mä et geet eis drëms, datt mer zu Lëtzebuerg eng seriö Vergaangenhetsbewälteung maachen an esou wéi ech den Text hei virgelies hu geet et der Lëtzebuerger Regierung jo och dorëms. Da soll se endlech Neel mat Käpp maachen.

■ Plusieurs voix.- Très bien.

■ M. le Président.- Den Här Statsminister Jean-Claude Juncker.

■ M. Jean-Claude Juncker, *Premier Ministre, Ministre d'Etat*.- Här President, ech hunn eng Rei Äntwerte ginn, déi déi Äntwert do net noutwendeg gemaach hätt, well se keng Äntwerten op meng Äntwert op der Madame Wagener hir Ufroe war.

Et brauch ee mir hei den Exposé des motifs net ze zitéieren, fir den Auteur vum Text a Contradictioun mat den Intentione vum Text wëllen ze bleiwen. Ech hunn zwar keng Geschicht studéiert, mä franséisch genuch fir ze wëssen, dass dat, wat am Exposé des motifs steet, colléiert mam Inhalt vun deem wat déi zwee Gremien hei wëlle maachen.

(Interruptions et hilarité)

Well, wat mer hei wëlle maachen ass, selbstverständlech, alles zesummen ze droe wat mat der Resistenz ze dinn huet, a précisément

net nëmmen ze kucke wat eigentlech d'Definitiouen vun der Resistenz duerch d'Resistenz selwer ass, wat den 10. Mee geschitt ass, mä och Virleefeerelementer ze kucken, mä awer net an dësem Kader an där breeder, méi déiwer gewënschterer Form vun der Madame Wagener.

Ech deelen dee Souci vun der Madame Wagener - deelweis och vum Här Bodry geäussert - absolut. Ech soe just, wann et drëm geet Nofolgestrukture fir de Conseil national de la résistance ze kréien, ass dat net d'Plaz fir déi doten Diskussioun. Dach, fir déi Diskussioun ze féiere schonn, mä fir déi Froen an deemselwechte Gesetzestext ze regelen, dat ass net d'Plaz.

Och haut fannt Der natierlech an där Dokumentatioun, déi schonn iwwert d'Resistenz zesumme gedroe ginn ass, Elementer, déi aus den 30er Joren datéieren. Zum Beispill d'Gesellschaft für Deutsche Literatur, alles dat wat ënnert dem Stéchwuert Gedelit gelaf ass, wou den Här Kratzenberg dovou Chef war. Och alles dat gehéiert mat zur Virgeschicht vun der Geschicht, déi den 10. Mee 1940 ugefaangen huet. Mä déi Leit, déi sech zur Resistenz zielen, wëllen net als den Haaptobjekt vun deene Gremien, déi de Conseil national ersetzen, Studië vun all deenen aneren annexen a connexé Froe gesinn, mä wëlle sech haaptsächlech mat der Resistenz selwer beschäftegen.

Dass dat ënnert der Tutelle oder ënnert der Autoritéit vum Statsminister steet, dat huet näischt domat ze dinn, dass dee wëllt Influenz op d'Resistenz huelen. Dat geet jo guer net. Dat ass de gefierften Zongeschlag, deen ech gemengt hunn. Ech hat et eigentlech net esou séier parteipolitesch gemengt. An dass déi Tatsaach, dass d'Resistenz selwer de Wonsch ausgedréckt huet déi Tutelle an déi Autoritéit ze kréien an net eng aner, dat hunn ech zur Kenntnis geholl, well dat enger Tradition an enger Übung entsprécht déi zënter dem zweete Weltkrich hei am Land besteet, dass d'Resistenzler fannen, dass hire Ministère de Tutelle de Ministère d'Etat wier.

Soll ech da wierklech mat de Resistenzorganisatiounen eng Diskussioun driwwer ufänken, dass net méi de Statsminister soll zoustänneg dofir sinn, mä de Minister vun der Kultur a vun der Recherche? Dat si jo Diskussiounen, déi mat deene Leit ze féieren - éierlech gesot - kee Wäert hunn a wou ech och genéiert gewiescht wär fir se ze féieren.

Dass gesot ginn ass, dat géif eng gewëssen Nähe - wéi d'Madame Wagener sech ausgedréckt huet - zur Resistenz veroden, dat stëmmt allerding.

■ Une voix.- Très bien.

■ M. le Président.- D'Diskussioun ass elo ofgeschloss. Ier mer zur Lecture vun den Artikelen kommen, stëmme mer fir d'éischt iwwert d'Amendement 1 an 2 vun der Madame Renée Wagener of, déi sech op den Intitulé an op den Titel vum Kapitel 1 bezéien. Dir hutt jo alleguerten d'Amendementerschrëftlech virleien, esou dass jiddereen d'Saach ka verfollegen.

Vote

Déi fir den Amendement 1 vun der Madame Renée Wagener si stëmme mat Jo, déi aner stëmme mat Neen oder si enthalen sech.

Den Amendement 1 ass verworfen mat 33 Nee-Stëmme géint 23 Jo-Stëmmen.

Ont voté oui: M. Nicolas Strotz;

M. Alex Bodry, Mme Mady Delvaux-Stehres, M. Mars Di Bartolomeo, Mme Lydie Err, MM. Ben Fayot, Jean-Pierre Klein, Mme Lydia Mutsch, MM. Jos Scheuer, Georges Wohlfart et Marc Zanussi;

MM. Jean Colombero, Gast Gibéryen, Fernand Greisen (par M.

Robert Mehlen), Jacques-Yves Henckes (par M. Aly Jaerling), Aly Jaerling, Jean-Pierre Koepf (par M. Gast Gibéryen) et Robert Mehlen;

MM. François Bausch, Robert Garcia, Camille Gira, Jean Huss et Mme Renée Wagener.

Ont voté non: MM. Willy Bourg (par M. Ady Jung), Lucien Clement, Marcel Glesener, Jean-Marie Halsdorf, Norbert Hauptert, Ady Jung, Nico Loes, Paul-Henri Meyers, Mme Marie-Josée Meyers-Frank, M. Laurent Mosar, Mme Ferny Nicklaus-Faber, MM. Patrick Santer (par M. Lucien Clement), Marco Schank, Jean Spautz, Mme Nelly Stein, MM. Fred Sunnen, Lucien Weiler et Claude Wiseler;

Mme Simone Beissel, MM. Jeannot Belling (par M. John Schummer), Xavier Bettel, Niki Bettendorf, Emile Calmes, Mme Agny Durdu, MM. Gusty Graas, Paul Helminger (par M. Claude Meisch), Alexandre Krieps, Claude Meisch, Mme Maggy Nagel, MM. Jean-Paul Rippinger, Marco Schroell, John Schummer et Théo Stendebach.

Den Titel bleift also sou erhale wéi e vun der Kommissioun virgeschloen ginn ass.

Da komme mer elo zum Amendement 2 vun der Madame Wagener, wou mer iwwert den Titel vum Kapitel 1 ofstëmmen.

Vote

Déi fir den Amendement 2 vun der Madame Renée Wagener si stëmme mat Jo, déi aner stëmme mat Neen oder si enthalen sech.

Den Amendement 2 ass verworfen mat 34 Nee-Stëmme géint 23 Jo-Stëmmen.

Ont voté oui: MM. Jean Asselborn (par M. Mars Di Bartolomeo), Alex Bodry, Mme Mady Delvaux-Stehres, M. Mars Di Bartolomeo, Mme Lydie Err, MM. Ben Fayot, Jean-Pierre Klein, Mme Lydia Mutsch, MM. Jos Scheuer, Georges Wohlfart et Marc Zanussi;

MM. Jean Colombero, Gast Gibéryen, Fernand Greisen (par M. Robert Mehlen), Jacques-Yves Henckes (par M. Aly Jaerling), Aly Jaerling, Jean-Pierre Koepf (par M. Gast Gibéryen) et Robert Mehlen;

MM. François Bausch, Robert Garcia, Camille Gira, Jean Huss et Mme Renée Wagener.

Ont voté non: MM. Willy Bourg (par M. Ady Jung), Lucien Clement, Marcel Glesener, Jean-Marie Halsdorf, Norbert Hauptert, Ady Jung, Nico Loes, Paul-Henri Meyers, Mme Marie-Josée Meyers-Frank, M. Laurent Mosar, Mme Ferny Nicklaus-Faber, MM. Patrick Santer (par M. Jean-Marie Halsdorf), Marco Schank, Jean Spautz, Mme Nelly Stein, MM. Nicolas Strotz, Fred Sunnen, Lucien Weiler et Claude Wiseler;

Mme Simone Beissel, MM. Jeannot Belling (par M. John Schummer), Xavier Bettel, Niki Bettendorf, Emile Calmes, Mme Agny Durdu, MM. Gusty Graas, Paul Helminger (par M. Marco Schroell), Alexandre Krieps, Claude Meisch, Mme Maggy Nagel, MM. Jean-Paul Rippinger, Marco Schroell, John Schummer et Théo Stendebach.

Domadder bleift och den Titel vum Kapitel 1 an där Form erhale wéi e vun der Kommissioun proposéiert ginn ass.

Lecture du texte du projet de loi (par M. Jean Spautz)

Den Artikel 1 ass gelies.

Da stëmme mer elo of iwwert den Amendement 3.

Vote

Déi fir den Amendement 3 vun der Madame Renée Wagener si stëm-

me mat Jo, déi aner stëmme mat Neen oder si enthalen sech.

Den Amendement 3 ass verworfen mat 34 Nee-Stëmme géint 23 Jo-Stëmmen.

Ont voté oui: MM. Jean Asselborn (par M. Mars Di Bartolomeo), Alex Bodry, Mme Mady Delvaux-Stehres, M. Mars Di Bartolomeo, Mme Lydie Err, MM. Ben Fayot, Jean-Pierre Klein, Mme Lydia Mutsch, MM. Jos Scheuer, Georges Wohlfart et Marc Zanussi;

MM. Jean Colombero, Gast Gibéryen, Fernand Greisen, Jacques-Yves Henckes (par M. Fernand Greisen), Aly Jaerling, Jean-Pierre Koepf (par M. Gast Gibéryen) et Robert Mehlen;

MM. François Bausch, Robert Garcia, Camille Gira, Jean Huss et Mme Renée Wagener.

Ont voté non: MM. Willy Bourg (par M. Jean-Marie Halsdorf), Lucien Clement, Marcel Glesener, Jean-Marie Halsdorf, Norbert Hauptert, Ady Jung, Nico Loes, Paul-Henri Meyers, Mme Marie-Josée Meyers-Frank, M. Laurent Mosar, Mme Ferny Nicklaus-Faber, MM. Patrick Santer (par M. Ady Jung), Marco Schank, Jean Spautz, Mme Nelly Stein, MM. Nicolas Strotz, Fred Sunnen, Lucien Weiler et Claude Wiseler;

Mme Simone Beissel, MM. Jeannot Belling (par M. John Schummer), Xavier Bettel, Niki Bettendorf, Emile Calmes, Mme Agny Durdu, MM. Gusty Graas, Paul Helminger (par Mme Simone Beissel), Alexandre Krieps, Claude Meisch, Mme Maggy Nagel, MM. Jean-Paul Rippinger, Marco Schroell, John Schummer et Théo Stendebach.

Den Artikel 1 ass also an där Form ugehall wéi e vun der Kommissioun virgeschloen ginn ass.

Den Artikel 2 ass gelies.

Mir stëmmen elo of iwwert den Amendement 4.

Vote

Déi fir den Amendement 4 vun der Madame Renée Wagener si stëmme mat Jo, déi aner stëmme mat Neen oder si enthalen sech.

Den Amendement 4 ass verworfen mat 34 Nee-Stëmme géint 25 Jo-Stëmmen.

Ont voté oui: MM. Jean Asselborn, Alex Bodry, Mme Mady Delvaux-Stehres, M. Mars Di Bartolomeo, Mme Lydie Err, MM. Ben Fayot, Jean-Pierre Klein, Jeannot Krecké, Lucien Lux, Mme Lydia Mutsch, MM. Jos Scheuer, Georges Wohlfart et Marc Zanussi;

MM. Jean Colombero, Gast Gibéryen, Fernand Greisen, Jacques-Yves Henckes (par M. Robert Mehlen), Aly Jaerling, Jean-Pierre Koepf (par M. Gast Gibéryen) et Robert Mehlen;

MM. François Bausch, Robert Garcia, Camille Gira, Jean Huss et Mme Renée Wagener.

Ont voté non: MM. Willy Bourg (par M. Ady Jung), Lucien Clement, Marcel Glesener, Jean-Marie Halsdorf, Norbert Hauptert, Ady Jung, Nico Loes, Paul-Henri Meyers, Mme Marie-Josée Meyers-Frank, M. Laurent Mosar, Mme Ferny Nicklaus-Faber, MM. Patrick Santer (par Mme Nelly Stein), Marco Schank, Jean Spautz, Mme Nelly Stein, MM. Nicolas Strotz, Fred Sunnen, Lucien Weiler et Claude Wiseler;

Mme Simone Beissel, MM. Jeannot Belling (par Mme Simone Beissel), Xavier Bettel, Niki Bettendorf, Emile Calmes, Mme Agny Durdu, MM. Gusty Graas, Paul Helminger (par M. Xavier Bettel), Alexandre Krieps, Claude Meisch, Mme Maggy Nagel, MM. Jean-Paul Rippinger, Marco Schroell, John Schummer et Théo Stendebach.

Domadder ass also den Text vun der Kommissioun ugehall.

Da stëmme mer of iwwert den Amendement 5.

Vote

Déi fir den Amendement 5 vun der Madame Renée Wagener si stëmme mat Jo, déi aner stëmme mat Neen oder si enthalen sech.

Den Amendement 5 ass verworfen mat 32 Nee-Stëmme géint 25 Jo-Stëmmen.

Ont voté oui: MM. Jean Asselborn, Alex Bodry, Mme Mady Delvaux-Stehres, M. Mars Di Bartolomeo, Mme Lydie Err, MM. Ben Fayot, Jean-Pierre Klein, Jeannot Krecké, Lucien Lux, Mme Lydia Mutsch, MM. Jos Scheuer, Georges Wohlfart et Marc Zanussi;

MM. Jean Colombero, Gast Gibéryen, Fernand Greisen, Jacques-Yves Henckes (par M. Robert Mehlen), Aly Jaerling, Jean-Pierre Koepf (par M. Gast Gibéryen) et Robert Mehlen;

MM. François Bausch, Robert Garcia, Camille Gira, Jean Huss et Mme Renée Wagener.

Ont voté non: MM. Willy Bourg (par M. Ady Jung), Lucien Clement, Jean-Marie Halsdorf, Norbert Hauptert, Ady Jung, Nico Loes, Paul-Henri Meyers, Mme Marie-Josée Meyers-Frank, M. Laurent Mosar, Mme Ferny Nicklaus-Faber, MM. Marco Schank, Jean Spautz, Mme Nelly Stein, MM. Nicolas Strotz, Fred Sunnen, Lucien Weiler et Claude Wiseler;

Mme Simone Beissel, MM. Jeannot Belling (par M. Gusty Graas), Xavier Bettel, Niki Bettendorf, Emile Calmes, Mme Agny Durdu, MM. Gusty Graas, Paul Helminger (par M. John Schummer), Alexandre Krieps, Claude Meisch, Mme Maggy Nagel, MM. Jean-Paul Rippinger, Marco Schroell, John Schummer et Théo Stendebach.

Da komme mer zum Amendement 6 vun der Madame Wagener.

Vote

Déi fir den Amendement 6 vun der Madame Renée Wagener si stëmme mat Jo, déi aner stëmme mat Neen oder si enthalen sech.

Den Amendement 6 ass verworfen mat 34 Nee-Stëmme géint 25 Jo-Stëmmen.

Ont voté oui: MM. Jean Asselborn, Alex Bodry, Mme Mady Delvaux-Stehres, M. Mars Di Bartolomeo, Mme Lydie Err, MM. Ben Fayot, Jean-Pierre Klein, Jeannot Krecké, Lucien Lux, Mme Lydia Mutsch, MM. Jos Scheuer, Georges Wohlfart et Marc Zanussi;

MM. Jean Colombero, Gast Gibéryen, Fernand Greisen, Jacques-Yves Henckes (par M. Gast Gibéryen), Aly Jaerling, Jean-Pierre Koepf (par M. Aly Jaerling) et Robert Mehlen;

MM. François Bausch, Robert Garcia, Camille Gira, Jean Huss et Mme Renée Wagener.

Ont voté non: MM. Willy Bourg (par M. Nico Loes), Lucien Clement, Marcel Glesener, Jean-Marie Halsdorf, Norbert Hauptert, Ady Jung, Nico Loes, Paul-Henri Meyers, Mme Marie-Josée Meyers-Frank, M. Laurent Mosar, Mme Ferny Nicklaus-Faber, MM. Patrick Santer (par M. Jean-Marie Halsdorf), Marco Schank, Jean Spautz, Mme Nelly Stein, MM. Nicolas Strotz, Fred Sunnen, Lucien Weiler et Claude Wiseler;

Mme Simone Beissel, MM. Jeannot Belling (par Mme Simone Beissel), Xavier Bettel, Niki Bettendorf, Emile Calmes, Mme Agny Durdu, MM. Gusty Graas, Paul Helminger (par M. Xavier Bettel), Alexandre Krieps, Claude Meisch, Mme Maggy Nagel, MM. Jean-Paul Rippinger, Marco Schroell, John Schummer et Théo Stendebach.

Domadder gëtt also den Artikel 2 an där Form ugehall wéi e vun der Kommissioun virgeschloen ginn ass.

Den Artikel 3 ass gelies.

Da komme mer zum Amendement 7.

Vote

Déi fir den Amendement 7 vun der Madame Renée Wagener si stëmme mat Jo, déi aner stëmme mat Neen oder si enthalen sech.

Den Amendement 7 ass verworfen mat 33 Nee-Stëmme géint 26 Jo-Stëmmen.

Ont voté oui: M. Alexandre Krieps;

MM. Jean Asselborn, Alex Bodry, Mme Mady Delvaux-Stehres, M. Mars Di Bartolomeo, Mme Lydie Err, MM. Ben Fayot, Jean-Pierre Klein, Jeannot Krecké, Lucien Lux, Mme Lydia Mutsch, MM. Jos Scheuer, Georges Wohlfart et Marc Zanussi;

MM. Jean Colombero, Gast Gibéryen, Fernand Greisen, Jacques-Yves Henckes (par M. Aly Jaerling), Aly Jaerling, Jean-Pierre Koepp (par M. M. Gast Gibéryen) et Robert Mehlen;

MM. François Bausch, Robert Garcia, Camille Gira, Jean Huss et Mme Renée Wagener.

Ont voté non: MM. Willy Bourg (par M. Ady Jung), Lucien Clement, Marcel Glesener, Jean-Marie Halsdorf, Norbert Hauptert, Ady Jung, Nico Loes, Paul-Henri Meyers, Mme Marie-Josée Meyers-Frank, M. Laurent Mosar, Mme Ferny Nicklaus-Faber, MM. Patrick Santer (par Mme Nelly Stein), Marco Schank, Jean Spautz, Mme Nelly Stein, MM. Nicolas Strotz, Fred Sunnen, Lucien Weiler et Claude Wiseler;

Mme Simone Beissel, MM. Jeannot Belling (par M. John Schummer), Xavier Bettel, Niki Bettendorf, Emile Calmes, Mme Agny Durdu, MM. Gusty Graas, Paul Helminger (par M. Xavier Bettel), Claude Meisch, Mme Maggy Nagel, MM. Jean-Paul Rippinger, Marco Schroell, John Schummer et Théo Stendebach.

Domadder gétt den Artikel 3 an där Form ugeholl wéi e vum Berichter-statter virgeschloe ginn ass.

Ier mer elo zur Lecture vum Artikel 4 kommen, stëmme mer fir d'éischt iwwert den Amendement 8 of.

Vote

Déi fir den Amendement 8 vun der Madame Renée Wagener si stëmme mat Jo, déi aner stëmme mat Neen oder si enthalen sech.

Den Amendement 8 ass verworfen mat 34 Nee-Stëmme géint 25 Jo-Stëmmen.

Ont voté oui: MM. Jean Asselborn, Alex Bodry, Mme Mady Delvaux-Stehres, M. Mars Di Bartolomeo, Mme Lydie Err, MM. Ben Fayot, Jean-Pierre Klein, Jeannot Krecké, Lucien Lux, Mme Lydia Mutsch, MM. Jos Scheuer, Georges Wohlfart et Marc Zanussi;

MM. Jean Colombero, Gast Gibéryen, Fernand Greisen, Jacques-Yves Henckes (par M. Gast Gibéryen), Aly Jaerling, Jean-Pierre Koepp (par M. Aly Jaerling) et Robert Mehlen;

MM. François Bausch, Robert Garcia, Camille Gira, Jean Huss et Mme Renée Wagener.

Ont voté non: MM. Willy Bourg (par M. Ady Jung), Lucien Clement, Marcel Glesener, Jean-Marie Halsdorf, Norbert Hauptert, Ady Jung, Nico Loes, Paul-Henri Meyers, Mme Marie-Josée Meyers-Frank, M. Laurent Mosar, Mme Ferny Nicklaus-Faber, MM. Patrick Santer (par Mme Nelly Stein), Marco Schank, Jean Spautz, Mme Nelly Stein, MM. Nicolas Strotz, Fred Sunnen, Lucien Weiler et Claude Wiseler;

Mme Simone Beissel, MM. Jeannot Belling (par M. John Schummer), Xavier Bettel, Niki Bettendorf, Emile Calmes, Mme Agny Durdu, MM. Gusty Graas, Paul Helminger (par Mme Simone Beissel), Alexandre Krieps, Claude Meisch, Mme Maggy Nagel, MM. Jean-Paul Rippinger, Marco Schroell, John Schummer et Théo Stendebach.

Da komme mer elo zum Artikel 4. Den Artikel 4 ass gelies.

Mir stëmmen elo of iwwert den Amendement 9.

Vote

Déi fir den Amendement 9 vun der Madame Renée Wagener si stëmme mat Jo, déi aner stëmme mat Neen oder si enthalen sech.

Den Amendement 9 ass verworfen mat 34 Nee-Stëmme géint 25 Jo-Stëmmen.

Ont voté oui: MM. Jean Asselborn, Alex Bodry, Mme Mady Delvaux-Stehres, M. Mars Di Bartolomeo, Mme Lydie Err, MM. Ben Fayot, Jean-Pierre Klein, Jeannot Krecké, Lucien Lux, Mme Lydia Mutsch, MM. Jos Scheuer, Georges Wohlfart et Marc Zanussi;

MM. Jean Colombero, Gast Gibéryen, Fernand Greisen, Jacques-Yves Henckes (par M. Aly Jaerling), Aly Jaerling, Jean-Pierre Koepp (par M. M. Gast Gibéryen) et Robert Mehlen;

MM. François Bausch, Robert Garcia, Camille Gira, Jean Huss et Mme Renée Wagener.

Ont voté non: MM. Willy Bourg (par M. Jean-Marie Halsdorf), Lucien Clement, Marcel Glesener, Jean-Marie Halsdorf, Norbert Hauptert, Ady Jung, Nico Loes, Paul-Henri Meyers, Mme Marie-Josée Meyers-Frank, M. Laurent Mosar, Mme Ferny Nicklaus-Faber, MM. Patrick Santer (par Mme Nelly Stein), Marco Schank, Jean Spautz, Mme Nelly Stein, MM. Nicolas Strotz, Fred Sunnen, Lucien Weiler et Claude Wiseler;

Mme Simone Beissel, MM. Jeannot Belling (par M. Gusty Graas), Xavier Bettel, Niki Bettendorf, Emile Calmes, Mme Agny Durdu, MM. Gusty Graas, Paul Helminger (par M. Xavier Bettel), Alexandre Krieps, Claude Meisch, Mme Maggy Nagel, MM. Jean-Paul Rippinger, Marco Schroell, John Schummer et Théo Stendebach.

Domadder gétt den Artikel 4 ugeholl an där Form wéi d'Kommissioun e virgeschloen huet.

Ier mer elo zur Lecture vun deenen iwwregen Artikelen kommen, stëmme mer fir d'éischt iwwert den Amendement 10 of.

Vote

Déi fir den Amendement 10 vun der Madame Renée Wagener si stëmme mat Jo, déi aner stëmme mat Neen oder si enthalen sech.

Den Amendement 10 ass verworfen mat 33 Nee-Stëmme géint 25 Jo-Stëmmen.

Ont voté oui: MM. Jean Asselborn, Alex Bodry, Mme Mady Delvaux-Stehres, M. Mars Di Bartolomeo, Mme Lydie Err, MM. Ben Fayot, Jean-Pierre Klein, Jeannot Krecké, Lucien Lux, Mme Lydia Mutsch, MM. Jos Scheuer, Georges Wohlfart et Marc Zanussi;

MM. Jean Colombero, Gast Gibéryen, Fernand Greisen, Jacques-Yves Henckes (par M. Gast Gibéryen), Aly Jaerling, Jean-Pierre Koepp (par M. Aly Jaerling) et Robert Mehlen;

MM. François Bausch, Robert Garcia, Camille Gira, Jean Huss et Mme Renée Wagener.

Ont voté non: MM. Willy Bourg (par M. Jean-Marie Halsdorf), Lucien Clement, Marcel Glesener, Jean-Marie Halsdorf, Norbert Hauptert, Ady Jung, Nico Loes, Paul-Henri Meyers, Mme Marie-Josée Meyers-Frank, M. Laurent Mosar, Mme Ferny Nicklaus-Faber, MM. Marco Schank, Jean Spautz, Mme Nelly Stein, MM. Nicolas Strotz, Fred Sunnen, Lucien Weiler et Claude Wiseler;

Mme Simone Beissel, MM. Jeannot Belling (par Mme Simone Beissel), Xavier Bettel, Niki Bettendorf, Emile Calmes, Mme Agny Durdu, MM. Gusty Graas, Paul Helminger (par M. Xavier Bettel), Alexandre Krieps, Claude Meisch, Mme Maggy Nagel, MM. Jean-Paul Rippinger, Marco Schroell, John Schummer et Théo Stendebach.

D'Artikelen 5 bis 7 si gelies an ugeholl.

Mir maachen elo de Vote vum Projet de loi 5021.

Vote sur l'ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel

Déi fir de Projet si stëmme mat Jo, déi aner stëmme mat Neen oder si enthalen sech.

De Projet de loi ass ugeholl mat 54 Jo-Stëmmen a 5 Abstentiounen.

Ont voté oui: MM. Willy Bourg (par M. Jean-Marie Halsdorf), Lucien Clement, Marcel Glesener, Jean-Marie Halsdorf, Norbert Hauptert, Ady Jung, Nico Loes, Paul-Henri Meyers, Mme Marie-Josée Meyers-Frank, M. Laurent Mosar, Mme Ferny Nicklaus-Faber, MM. Patrick Santer (par M. Norbert Hauptert), Marco Schank, Jean Spautz, Mme Nelly Stein, MM. Nicolas Strotz, Fred Sunnen, Lucien Weiler et Claude Wiseler;

Mme Simone Beissel, MM. Jeannot Belling (par Mme Simone Beissel), Xavier Bettel, Niki Bettendorf, Emile Calmes, Mme Agny Durdu, MM. Gusty Graas, Paul Helminger (par M. Gusty Graas), Alexandre Krieps, Claude Meisch, Mme Maggy Nagel, MM. Jean-Paul Rippinger, Marco Schroell, John Schummer et Théo Stendebach;

MM. Jean Asselborn, Alex Bodry, Mme Mady Delvaux-Stehres, M. Mars Di Bartolomeo, Mme Lydie Err, MM. Ben Fayot, Jean-Pierre Klein, Jeannot Krecké, Lucien Lux, Mme Lydia Mutsch, MM. Jos Scheuer, Georges Wohlfart et Marc Zanussi;

MM. Jean Colombero, Gast Gibéryen, Fernand Greisen, Jacques-Yves Henckes (par M. Robert Mehlen), Aly Jaerling, Jean-Pierre Koepp (par M. Aly Jaerling) et Robert Mehlen.

Se sont abstenus: MM. François Bausch, Robert Garcia, Camille Gira, Jean Huss et Mme Renée Wagener.

Ass d'Chamber d'accord fir d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel ze ginn?

(Assentiment)

Et ass esou decidéiert.

Da komme mer elo zur Diskussioun vum Projet de loi 5037 iwwert d'Pouvoirs spéciaux vum Grand-Duc. Gläichzäiteg presentéiere mer, nom Artikel 59-3 vum Chambersreglement, d'Proposition de loi 5058 vum Här Alex Bodry iwwert deeselwechte Sujet. Et sinn ageschriwwen: d'Madame Beissel, den Här Gibéryen, d'Madame Wagener an den Här Urbany. D'Wuert huet elo d'Rapportrice vum Projet de loi, déi honorabel Madame Agny Durdu.

3. 5037 - Projet de loi portant habilitation pour le Grand-Duc de réglementer certaines matières

5058 - Proposition de loi portant habilitation pour le Grand-Duc de réglementer certaines matières

Rapport de la Commission juridique

Mme Agny Durdu (DP), rapportrice.- Här President, Dir Damen an Dir Hären, «Alle Jahre wieder», ënnert dësem Motto kéint een et gesinn, datt dës Projet de loi mat schéiner Regelméissegkeet all Kéiers zum Schluss vum Joer zur Ofstëmmung kéint.

Ech erënneren un den Objet vun dësem Projet. Mat dësem Gesetz erlaabt de Législateur der Regie-

rung ekonomesch a finanziell Mesuren ze ergreifen an Domänen déi dem Législateur net extra duerch d'Constitution reservéiert gi sinn. Déi Mesuren, déi d'Regierung esou ergreifen kann, ginn ënnert der Form vun engem Règlement grand-ducal d'urgence geholl a kënnen souguer vu bestoende Gesetzer ofwäichen. Sou Mesurë kënnen awer nëmmen an dréngende Fäll adoptéiert ginn an nëmme mam Consentement vun der Conférence des Présidents vun der Chamber a vum Statsrot. Den demokratesche Contrôle ass deemno assuréiert.

Ech erënneren och drun, dass dëst Habilitationsgesetz ëmmer nëmme fir eng bestëmmten Zäit a Kraaft ass, an zwar normalerweis fir eng Dauer vun zwielef Méint. An der Regel, wann dëst Gesetz an der Plénière vun der Chamber zur Ofstëmmung kéint, stëmme d'Majoritéitsparteien dofir, d'Oppositionsparteien enthalen sech oder stëmme dogéint. Déi éischt si positiv agestellt well se Vertrauen an d'Regierung hunn, déi aner sinn negativ agestellt well si der Regierung kee Vertrauen zouschwätze wëllen oder kënnen. All Regierung hei am Land ass biswiel ganz spuersam mam Réckgrëff op dëst Gesetz ëmgaangen.

Dëst Joer ass zum Beispill, menger Kenntnis no, keng Kéier op dësen Text zréckgegraff ginn. De Statsrot huet a sengem Avis vun dësem Joer seng klassesch Positioun ageholl. Ech erënneren awer hei dorunner, datt grad dës Institution ëmmer extrem sensibel reagéiert huet wa se gemengt huet, de Pouvoir exécutif oder législatif wëllten ze wäit goen.

Sou zum Beispill erkläert sech 1998 seng hefteg Reaktioun, wéi d'Regierung sech am Habilitationsgesetz d'Méiglechkeet wollt gi loosse fir d'Sanctions pénales kënnen ze ergreifen; d'Opposition formelle wor do.

Am Kader vun der Revisioun vun der Constitution an dëser Legislaturperiod gétt och un den Artikelen 32 a 36 geschafft, op deenen d'Habilitationsgesetz fousst. D'Commission des Institutions et de la Révision constitutionnelle huet an dësem Kontext d'Propos gemaach fir d'Habilitationsgesetz anescht ers ze gestalten, ënner anerem op d'Annualitéit ze renoncieren an eng Approbation ex post bannent engem gewëssenen Délai fir déi speziell Mesurë virzegesinn. Der Regierung hat dës Approche zougeseet a se huet se och deemtsprechend an hire Projet de loi vum leschte Joer ageschriwwen.

De Conseil d'Etat war guer net frou doriwwer an hat mat enger Opposition formelle gedréit wann deen Text bäibehale géif. Vu dass d'Commission des Institutions an dësem Joer virun un dësem Text geschafft huet an nach schafft, an datt hei nach net dat allerlescht diskutéiert an decidéiert ass, woren dëst Joer d'Regierung an d'Commission juridique der Meinung, fir bei deem klassischen Text vum Habilitationsgesetz ze bleiwen.

D'Initiativ vun der LSAP, déi den Här Bodry elo wäert virstellen, huet och dofir an der Commission juridique keng Zoustëmmung fonnt. Ech géif also d'Chamber bidden de Projet de loi esou ze stëmme wéi en an der Chamberskommission zréckbehale ginn ass an ech hoffen, datt ech dann de leschte Rapporteur sinn, deen dësen Text an dëser Form virdréit an datt mer d'nächst Joer op eng nei juristesche Basis zréckgräife kënnen fir der Regierung déi néideg Habilitatioun kënnen ze erméiglechen.

Ech soen lech merci.

Plusieurs voix.- Très bien.

M. le Président.- Et kritt elo d'Wuert den Här Alex Bodry, als Auteur vun där Proposition de loi.

Présentation de la proposition de loi 5058

M. Alex Bodry (LSAP), auteur.- Här President, Dir Damen an Dir Hären, ech wëll da kuerz meng Proposition de loi hei virstellen, déi am Fong e Gégevirschlag ass zum Projet de loi vun der Regierung. Gläichzäiteg wëll ech natierlech awer och profitéiere fir zum Gesetzesvirschlag vun der Regierung selwer Stellung ze bezéien. Ech mengen dat géif eis Zäit spueren a wier och méi iwwersichtlech wéi wa mer e puermol hannertenee géifen hei optrieden.

Ech hunn déi Proposition de loi hei de 26. November dëst Joer déposéiert, nodeems ech Kenntnis vun dem Regierungsvirschlag geholl hat, nodeems ech awer och d'Debatte vum leschte Joer hei nach eng Kéier nogelies hat, wou ech selwer krankheetshalber net konnt dobäi sinn. Dofir ware se mer éierlech gesot net méi esou frësch an Erënnerung. Deemoos huet de Regierungschef d'Engagement geholl, fir bannent deenen nächsten Deeg an dësem Joer - dat sollt also Ufanks 2002 geschéien - en neie Projet de loi ze deponieren deen anescht wär wéi dat wat elo d'lescht Joer zur Ofstëmmung komm ass a wat d'Regierung awer elo schlussendlech och dëst Joer erëm eng Kéier presentéiert.

Em wat dréit sech d'Diskussioun? D'Diskussioun dréit sech haaptsächlech ëm d'Prozedur, déi zënter laange Jore gewielt ginn ass fir dat Vollmachtesgesetz hei an der Chamber anzebréngen. E Vollmachtesgesetz wat d'Charakteristik huet, dass et op enger järelecher Autorisatioun opgebaut ass déi d'Chamber der jeeweileger Regierung gétt, déi op enger Consultatioun opgebaut ass, ier d'Regierung déi urgent Moossnam iwwer Règlement grand-ducal hëlt, an déi dorops hin eigentlech näischt Spezielles méi virgesäit.

Dat ass eng Method, eng Prozedur, déi, mengen ech, eigentlech deene weinengsten hei am Haus, an och op der Regierungsbänk, Satisfaktioun gétt. Dofir ass schonn zënter e puer Joer an der zoustänneger Kommissioun vun den Institutionen an der Verfassungsreform amgaangen iwwer eng nei Formulatioun vun der Verfassung diskutéiert ze ginn, wou mer déi Vollmachteregeleung géifen an d'Verfassung verankeren. Wat och eng elegant Aart a Weis ass, fir eng Rei vu Verfassungsproblemer, déi haut voll a ganz bestinn, iwwert deen dote Wee kënnen propper geregelt ze kriien.

Sou eng Method huet och den Avantage, dass een also u sech net brauch op dee järeleche Rhythmus vun den Autorisatiounen duerch d'Parlament zréckzegeifen, mä datt ee sech kann eng allgemeng Autorisatioun virstellen, déi d'législativ Gewalt, egal wéi se zesumme gesat ass, géif dann der Exécutive ginn, egal wéi déi Exécutive politesch zesumme gesat ass.

Dat ass eng Wonschvirstellung, déi mer gemeinsam haten. Elo doktere mer scho méi wéi zwee Joer dorunner, a mer sinn eigentlech nach kee Millimeter wieder komm. Et sinn zwar eng Rei vun Texten an der Diskussioun déi et och schonn an der legislativer Prozedur ginn. De Conseil d'Etat huet sech schonn zu deem engen oder anere Virschlag geäussert, mä deen ass awer net grad mat offenen Aerm empfaang ginn. Mir sinn eigentlech net wieder komm.

Esou dass mer haut erëm eng Kéier an där Situatioun si vun enger relativ steriler Diskussioun vun där enger Säit, der Majoritéit - déi, wéi den Här Rippinger et eng Kéier gesot huet, hiner Regierung e Cadeau mécht am Enn vum Joer; et ass e bëssen eng enk Aart a Weis fir d'Saach ze beschreiwen - an der Opposition déi seet, mir hu kee Vertrauen an dës prezis Regierung, dofir kënnen mir hinnen och keng Vollmachten ginn.